

Algoritmik Düşünce ve C/C++ Hakkında

Programlama etkinliği üzerine bir değerlendirme

◆ **Dikkat !!** Çoğunlukla yaptığım temel hatalar

- ◆ ForTran yazıp, adına C deyip, C++ sanmak
- ◆ OO kütüphane kullan != C++ programla

◆ Amaç

- ◆ Geliştirici ne ister ne yapar ?

◆ Programlama Paradigmaları

- ◆ **Sıralı:** Temel Programlama İfadeleri

- ◆ Telefon defteri uygulaması
  - Döngüler ve şart koşma
  - Rastlantısal sayılar ile π 'nin hesaplanması
  - Farklı dillerdeki uygulaması ve akış çizelgesi

- ◆ **Nesne yönelimli:** karmaşadaki sadelik

- ◆ ÇokGen'den türeyen ÜçGen ve DörtGen
- ◆ Çizgiden Türeyen Ok
  - Cizgi class'ı ve uygulaması
  - Ok class'ı ve uygulaması
  - Kullanıcı programındaki kullanımı
  - Kullanıcı programında işaretçi ile kullanımı

◆ Kaynak (code), Öbek (heap) ve Yığın (stack)

- ◆ Yazılımların kullandığı hafıza bölgeleri

◆ Kütüphane derlemek ve kullanmak

- ◆ Cizgi ve ok class'larını libCizgiVeOk.so kütüphanesine derlemek ve kullanmak

◆ Düşünmek derken: Akış ve UML çizelgeleri

- ◆ UML ile düşünce/mimari geliştirmek

- ◆ Hareketli parçacıklar (sıyrduino)
- ◆ Sipariş alan hizmet sağlayıcı örneği

◆ UML ile C++ Arasındaki İlişki

- ◆ Yeni veri tipi ve ilgili operatörleri tanımlama
  - ◆ iPad'in Osmos'u ya da Android'in Big Bang'i ve bölüm sonu canavarları arası karşılaştırma
  - ◆ Daire class'ının tanımlanması
  - ◆ Daireler arası işlemcilerin geliştirilmesi
  - ◆ Kullanıcı programı

◆ ROOT' tan Bahis...

- ◆ Kurulum ve "Merhaba dünya !!" alıştırmaları

Çoğunlukla Yaptığım Bazı Temel Hatalar

ForTran yazıp, C kastedip, adına C++ demek

Aşağıdakiler, bir C programını C++'a çevirmek için yeterli değildir; aralarındaki fark "kurgu"dadır, komutta değil:

gcc a.c -o a → g++ a.cxx -o a

#include<bisey.h> → #include<bisey>

printf → cout

scanf → cin

int a=0; → int a(0);

v.b.

Örnek: SIYIRDUINO

- 1) ForTran'a daha yakın ama teknik olarak C++
- 2) "class" kelimesi yok (sadece struct var)
- 3) OO ihtiyaca iyi örnek (ör: gemi, rakı, bomba)
- 4) Mimari != Uygulama


```
256 }
257 memcpy(new_buf, sound->samples, sound->length);
258 cvt_buf = new_buf;
259 if (SDL_ConvertAudio(&cvt)<0){
260     printf("Audio conversion error : %s\n", SDL_GetError());
261     free(new_buf);
262     SDL_FreeWAV(sound->samples);
263     return 1;
264 }
265 SDL_FreeWAV(sound->samples);
266 sound->samples = new_buf;
267 sound->length = sound->length * cvt.len_mult;
268 return 0;
269 }
270
271 //
272 void ClearPlayingSounds()
273 {
274     for (int i=0 ; i<MAX_PLAYING_SOUND ; i++){
275         playing[i].active = 0;
276     }
277 }
278
279 //
280 int PlaySound(sound_p sound)
281 {
282     int i;
283     for (i=0 ; i<MAX_PLAYING_SOUND ; i++) { // find free slot for sound
284         if (playing[i].active == 0) break;
285     }
286     if (i == MAX_PLAYING_SOUND) return 1; // no free slot for this sound
287     SDL_LockAudio();
288     playing[i].active = 1;
289     playing[i].sound = sound;
290     playing[i].position = 0;
291     SDL_UnlockAudio();
292     return 0;
293 }
294
295 //
296 typedef struct player_s {
297     int x, y; // coordinates
298     double velocity_x; // velocity in pixels per frame
299     double velocity_y;
300     double accel_x; // acceleration in pixels/frame^2
301     double accel_y;
302     bool movable;
303     bool dead;
304     int angle; // Current direction
305 } player_t, *player_p;
306
307 //
308 typedef struct nne_s {
309     int x, y; // coordinates
310     double maxVel; // maximum velocity
311     double velocity_x; // velocity in pixels per frame
312     double velocity_y;
313     double accel_x; // acceleration in pixels/frame^2
314     double accel_y;
315     bool movable;
316     bool dead;
317     int angle;
318 } nne_t, *nne_p;
319
320 //
321 typedef struct bmb_s {
322     int x, y; // coordinates
323     double velocity_x; // velocity in pixels per frame
324     double velocity_y;
```

Çoğunlukla Yaptığım Bazı Temel Hatalar

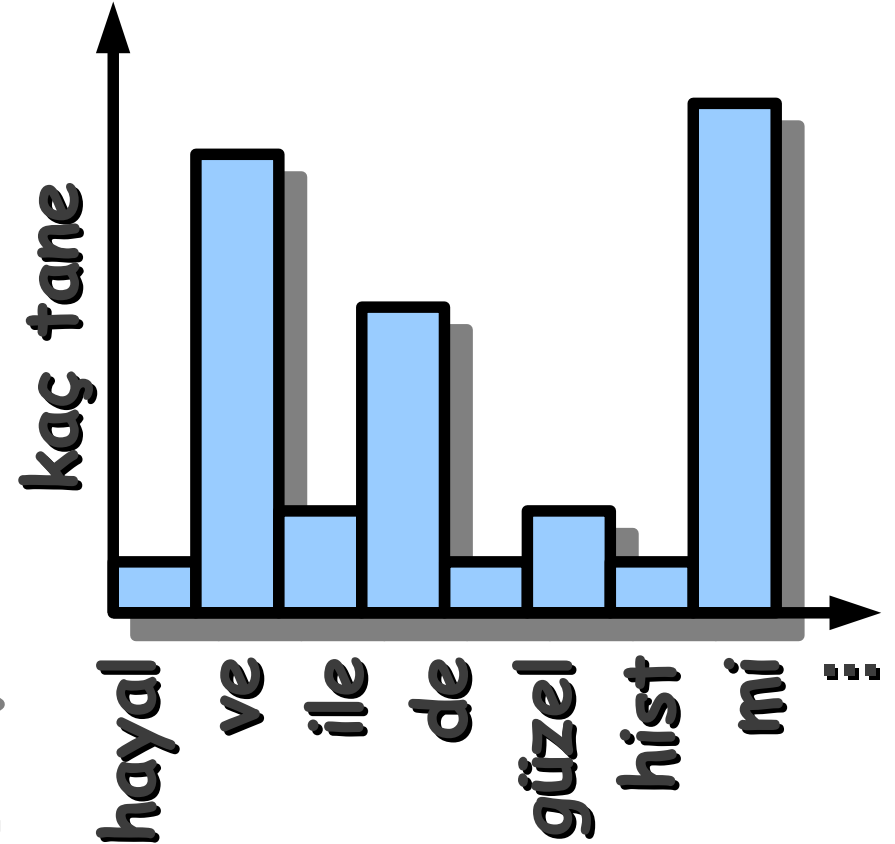
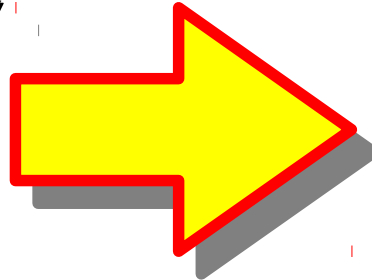
Nesne Yönelimli (OO) Kütüphane Kullanmak != C++ Dilinde Programlamak

Nesne kütüphanesi kullanmak, class kütüphanesi kullanmak, ROOT kullanmak, v.b. etkinlikler, C++ programlamak anlamına gelmek zorunda değildir; teknik olarak öyle olsa bile (yani g++ gibi bir C++ derleyicisi ile derliyor olsanız bile).

Kullandığınız kütüphaneyi yazan kişinin yaptığı ancak C++ programlamak olabilir (ve bu çok iyi bir şeydir).

Yazar kelime zenginliği belirleyici:
Hangi dildir bu ?

```
#içer<hayalKütüphanesi>
tamsayı ana() {
    m = yükle("makale.txt");
    f = kelimeSay(m);
    çizdir(f);
    çık(0);
}
```


Çoğunlukla Yapıtığım Bazı Temel Hatalar

Nesne Yönelimli (OO) Kütüphane Kullanmak != C++ Dilinde Programlamak

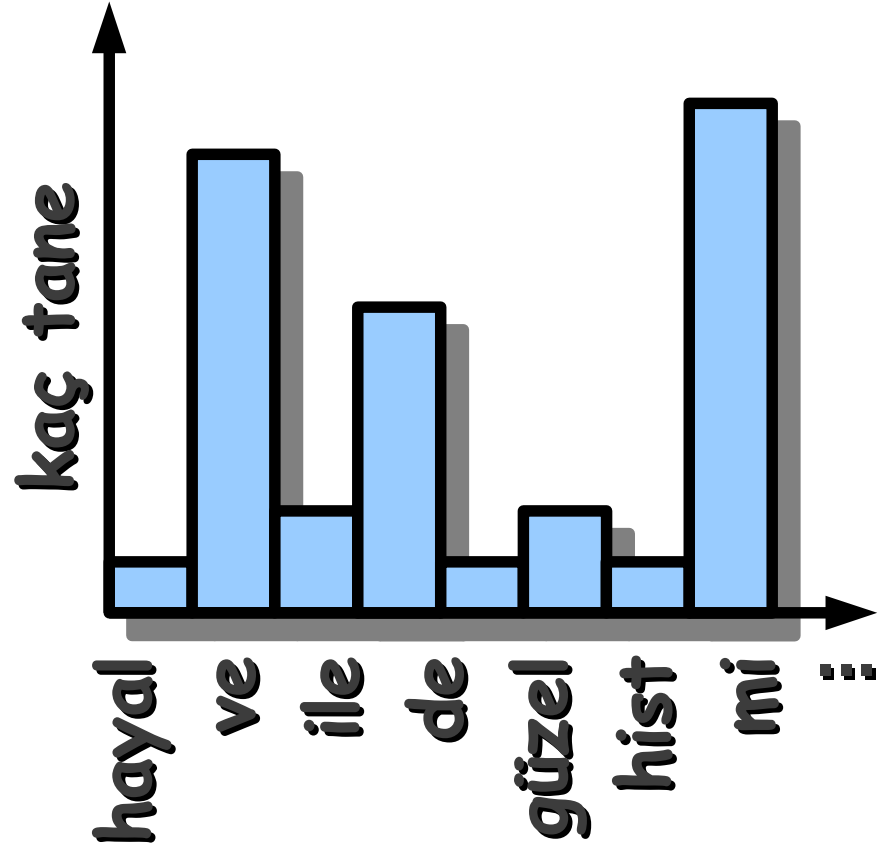
Yazarların yazma yöntemlerini analiz etmek için programlama dili, algoritma, mimari, platform ve yöntem **kısıtlaması olmaksızın** geliştirilecek bir programa ihtiyaç vardır.

Her bir **kelimenin**, metin içindeki **kullanım sayılarını** aşağıda görüldüğü gibi bir **histograma dolduran** programı yazınız.

Bunu siz nasıl yapardınız (ÖDEV) ?

```
struct { char kelime[];  
        int sayi;  
}; → ?
```

C değil ama **gerçekten C++** kullanarak **nasıl** yapılabilir ?

Olası Çözüm #1

C'nin struct'ını kullanmak (?)

Başka bir şey ?

< Ödev sonucunuz burada görüntülenecek >

Olası Çözüm #2

C++'ın STL kütüphanesindeki `map` ya da `python`'daki `dictionary` taklit edilir):

- Üyeleri isim ve değer olan, `pair` adlı bir `struct` cinsinden üyeleri olan bir dizi tanımla (Satır 25, `vec`)
- Bu dizinin "indis" operatörüne nasıl cevap vereceğini belirle (Satır 32, `operator[]`)
- Metin kütüğünü, boşluklarla ayrılmış kelimeler olarak oku (Satır 60-62)
- Her kelimeye karşılık o kelimenin değerini bir artır (Satır 63)

```
16 //-----
17 //
18 class structVector {
19     private:
20         struct pair {
21             string name;
22             int val;
23             pair(string n="", int v=0) : name(n), val(v) {}
24         };
25         vector<pair> vec;
26     public:
27         int& operator[](string&);
28         void print_all();
29 };
30
31 //-----
32 int& structVector::operator[](string& str) {
33     for (vector<pair>::iterator p = vec.begin() ; p != vec.end() ; p++)
34         if (str == p->name)
35             return p->val;
36     vec.push_back(pair(str, 0));
37     return vec.back().val;
38 }
39
40 //-----
41 void structVector::print_all() {
42     for (vector<pair>::iterator p = vec.begin() ; p != vec.end() ; p++)
43         cout << p->name << "\t\t" << p->val << endl;
44 }
45
46 string buf;
47 structVector object;
48
49 //-----
50 void readWord(const string& s) {
51     buf = s;
52     object[buf]++;
53 }
54
55 //-----
56 int main() {
57     string file;
58     cout<<"Enter filename:";
59     cin>>file;
60     ifstream is(file.c_str()); // Read from file
61     istream_iterator<string> ii(is); // Line itself
62     istream_iterator<string> (eos); // End of line
63     for_each(ii, eos, readWord);
64     object.print_all();
65 }
```

Olası Çözüm #3

C++'in STL kütüphanesindeki `map`'i kullan (taklit etmeden)

- Üyeleri `isim` ve `değer` tutacak olan, `histo` adlı bir `map` yarat (Satır 15)
- Metin kütüğünü, boşluklarla ayrılmış kelimeler olarak oku (Satır 38-40)
- Her kelimeye karşılık o kelimenin değerini bir artır (Satır 43)
- Her `map` üyesini (kelimeyi ve metinde kaç kez geçtiğini) bastır (Satır 44)

Kendi çözümünüz ile aradaki farkı düşünün; bu, **paradigm**al bir **değişiklik** mi yoksa sadece **yiğit/yoğurt** mu ?

```
8 #include<iterator>
9 #include<iostream>
10 #include<algorithm>
11 #include<fstream>
12 #include<map>
13 using namespace std;
14
15 map<string, int> histo; // which holds ordered st
16
17 //_____
18 void collect(const string& s) {
19     // Increments each 'word' bin
20     histo[s]++;
21 }
22
23 //_____
24 void print(const pair<const string, int>& p) {
25     // Outputs each pair
26     cout<<p.first<<"\t\t\t"<<p.second<<endl;
27 }
28
29 //_____
30 int main() {
31
32     // Get filename to read from
33     string file;
34     cout<<"Enter filename:";
35     cin>>file;
36
37     // Set the stream
38     ifstream is(file.c_str()); // Read from
39     istream_iterator<string> ii(is); // Line itse
40     istream_iterator<string> eos; // End of li
41
42     // Calculate the frequency
43     for_each(ii, eos, collect);
44     for_each(histo.begin(), histo.end(), print);
45 }
```

Algoritmik Düşünce ve C/C++ Hakkında

Programlama etkinliği üzerine bir değerlendirme

◆ **Dikkat !!** Çoğunlukla yaptığım temel hatalar

- ◆ ForTran yazıp, adına C deyip, C++ sanmak
- ◆ OO kütüphane kullan != C++ programla

◆ Amaç

- ◆ Geliştirici ne ister ne yapar ?

◆ Programlama Paradigmaları

- ◆ **Sıralı:** Temel Programlama İfadeleri

- ◆ Telefon defteri uygulaması
  - Döngüler ve şart koşma
  - Rastlantısal sayılar ile π 'nin hesaplanması
  - Farklı dillerdeki uygulaması ve akış çizelgesi

- ◆ **Nesne yönelimli:** karmaşadaki sadelik

- ◆ ÇokGen'den türeyen ÜçGen ve DörtGen
- ◆ Çizgiden Türeyen Ok
  - Cizgi class'ı ve uygulaması
  - Ok class'ı ve uygulaması
  - Kullanıcı programındaki kullanımı
  - Kullanıcı programında işaretçi ile kullanımı

◆ Kaynak (code), Öbek (heap) ve Yığın (stack)

- ◆ Yazılımların kullandığı hafıza bölgeleri

◆ Kütüphane derlemek ve kullanmak

- ◆ Cizgi ve ok class'larını libCizgiVeOk.so kütüphanesine derlemek ve kullanmak

◆ Düşünmek derken: Akış ve UML çizelgeleri

- ◆ UML ile düşünce/mimari geliştirmek

- ◆ Hareketli parçacıklar (sıyrduino)
- ◆ Sipariş alan hizmet sağlayıcı örneği

◆ UML ile C++ Arasındaki İlişki

- ◆ Yeni veri tipi ve ilgili operatörleri tanımlama
  - ◆ iPad'in Osmos'u ya da Android'in Big Bang'i ve bölüm sonu canavarları arası karşılaştırma
  - ◆ Daire class'ının tanımlanması
  - ◆ Daireler arası işlemcilerin geliştirilmesi
  - ◆ Kullanıcı programı

◆ ROOT' tan Bahis...

- ◆ Kurulum ve "Merhaba dünya !!" alıştırmaları

Amaç

Geliştirici Ne İster ?

Bir yazılımın verimli çalışmasından daha önemli olan şeyler var mıdır ?***

parçalanabilirlik (modularity), kullanıcı için kolaylık (user-friendliness), doğruluk (correctness), geliştirici mesaii (programmer time), bakım kolaylığı (maintainability), sadelik (simplicity), işlevsellik (functionality), genişletilebilirlik (extensibility), sağlamlık (robustness), güvenilirlik (reliability), ...? (...?)

Temelde

Geliştirici ne yapar ?

Ne ?

Sorunu...

anlamak için **BÖL**,
bölünmüş ve küçük olanı **ANLA**,
anladığına **HAKİM OL**,
hakimiyetin altındakileri **BİRLEŞTİR** = **Çözüm**

Temelde nasıl ?

Paradigmanı seç...

Sıralı programlama (procedural)

Nesne yönelimli programlama (object-oriented)

Bakış açısı yönelimli programlama (aspect-oriented)

...

Temelde

Geliştirici ne yapar ?

(sanırım)

Yazmaya başlamadan önce:

Düşünür ve algoritmasını kalemle kağıda çizer (mantık akışı)

Düşünür ve kağıt üstünde çalıştığından emin olur

Düşünür ve sonra yazmaya başlar

(bence)

Programlama = Düşünmek = Tasarım (**Seçkin**)

Kod Yazmak = Ameliye (**Sıradan**)

Dilden bağımsız (Türkçe/Fransızca/C/C++/Perl v.b.)

Hataya en az açık yöntem

Yazılım büyüdükçe **üstel artan bakım güçlüğü**

(Mutlak Doğru !!)

**Hiçbir programlama dili, kütüphane ya da araç
her zaman en iyi çözüm değildir**

Doğru Kararı Başlangışta Verin

Büyüdükçe üstel artan bakım güçlüğü derken...

Seninle gelebilir miyim ? **Söz !**
Hep **bu boyda** kalacađım !

**Nesne yönelimli
olmayan yazılım**

Algoritmik Düşünce ve C/C++ Hakkında

Programlama etkinliği üzerine bir değerlendirme

◆ **Dikkat !!** Çoğunlukla yaptığım temel hatalar

- ◆ ForTran yazıp, adına C deyip, C++ sanmak
- ◆ OO kütüphane kullan != C++ programla

◆ Amaç

- ◆ Geliştirici ne ister ne yapar ?

◆ Programlama Paradigmaları

◆ **Sıralı:** Temel Programlama İfadeleri

- ◆ Telefon defteri uygulaması
  - Döngüler ve şart koşma
  - Rastlantısal sayılar ile π 'nin hesaplanması
  - Farklı dillerdeki uygulaması ve akış çizelgesi

◆ **Nesne yönelimli:** karmaşadaki sadelik

- ◆ ÇokGen'den türeyen ÜçGen ve DörtGen
- ◆ Çizgiden Türeyen Ok
  - Cizgi class'ı ve uygulaması
  - Ok class'ı ve uygulaması
  - Kullanıcı programındaki kullanımı
  - Kullanıcı programında işaretçi ile kullanımı

◆ Kaynak (code), Öbek (heap) ve Yığın (stack)

◆ Yazılımların kullandığı hafıza bölgeleri

◆ Kütüphane derlemek ve kullanmak

- ◆ Cizgi ve ok class'larını libCizgiVeOk.so kütüphanesine derlemek ve kullanmak

◆ Düşünmek derken: Akış ve UML çizelgeleri

◆ UML ile düşünce/mimari geliştirmek

- ◆ Hareketli parçacıklar (sıyrduino)
- ◆ Sipariş alan hizmet sağlayıcı örneği

◆ UML ile C++ Arasındaki İlişki

- ◆ Yeni veri tipi ve ilgili operatörleri tanımlama
  - ◆ iPad'in Osmos'u ya da Android'in Big Bang'i ve bölüm sonu canavarları arası karşılaştırma
  - ◆ Daire class'ının tanımlanması
  - ◆ Daireler arası işlemcilerin geliştirilmesi
  - ◆ Kullanıcı programı

◆ ROOT' tan Bahis...

◆ Kurulum ve "Merhaba dünya !!" alıştırmaları

Sıralı Programlama ***

Örnek: Telefon Defteri Uygulaması

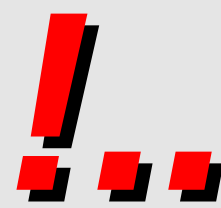
Yükle işlevinin uygulaması:

- İşaretçi yarat (*di* ve *al*)
- Değişken yarat (*tane*, *k* ve *I*)
- Kütük **okunabiliyor mu** (*telDef.dat*)
  - Okunabiliyor ise kütüğün sonuna git ve **boyunu ölç**
- Ölçülmüş bu boyut, KAYIT isimli struct' in kaç katı?
- Kayıt sayısı kadar dönecek bir döngü ile **tüm kayıtları oku**
- Okunan **tüm kayıtları** dinamik bağlı liste oluşturacak şekilde **birbirine bağla** (*dugumEkle* işlevi çağırılıyor)

Ana program:

- Menüden yapılan seçime göre *kayıt*, *arama*, *sıralama*, *silme*, *saklama* ve *yükleme* işlevlerinden birini **çağır**.
- Çıkış (case 7 = seçenek 7) seçilmiş ise uygulamadan **çık** (return 0).

```
File Edit Search Preferences Shell Macro Windows Help
207 // yukle()
208 //
209 void yukle() {
210     FILE *di;
211     KAYIT *al;
212     unsigned int tane;
213     int k, i;
214     if ((di=fopen("telDef.dat", "r"))==NULL) {
215         printf("\nHATA : Kütük açilamadi !...\n");
216         return;
217     }
218     fseek(di, 0, 2);
219     tane=ftell(di)/(sizeof(KAYIT)-2*sizeof(al));
220     fseek(di, 0, 0);
221     if (tane<1) {
222         printf("\nKütük bos !...\n");
223         return;
224     }
225     printf("\nKütükten yükleniyor..\n");
226     for (int k=0 ; k<tane ; k++) {
227         al=(KAYIT*)malloc(sizeof(KAYIT));
228         if (!al) {
229             printf("\nHATA : Fiziksel hafiza dolu !...\n");
230             break;
231         }
232         fread(al, sizeof(KAYIT)-2*sizeof(al), 1, di);
233         al->sol=NULL;
234         al->sag=NULL;
235         dugumEkle(kok, al);
236     }
237     fclose(di);
238 }
239
240 // main()
241 //
242 int main() {
243     int secim;
244     while(1) {
245         secim = menudenSecimYap();
246         switch(secim) {
247             case 1 :
248                 kayit();
249                 break;
250             case 2 :
251                 arama();
252                 break;
253             case 3 :
254                 agacListele(kok);
255                 break;
256             case 4 :
257                 silme();
258                 break;
259             case 5 :
260                 sakla();
261                 break;
262             case 6 :
263                 yukle();
264                 break;
265             case 7 :
266                 return 0;
267         }
268     }
269     return 0;
270 }
271
```

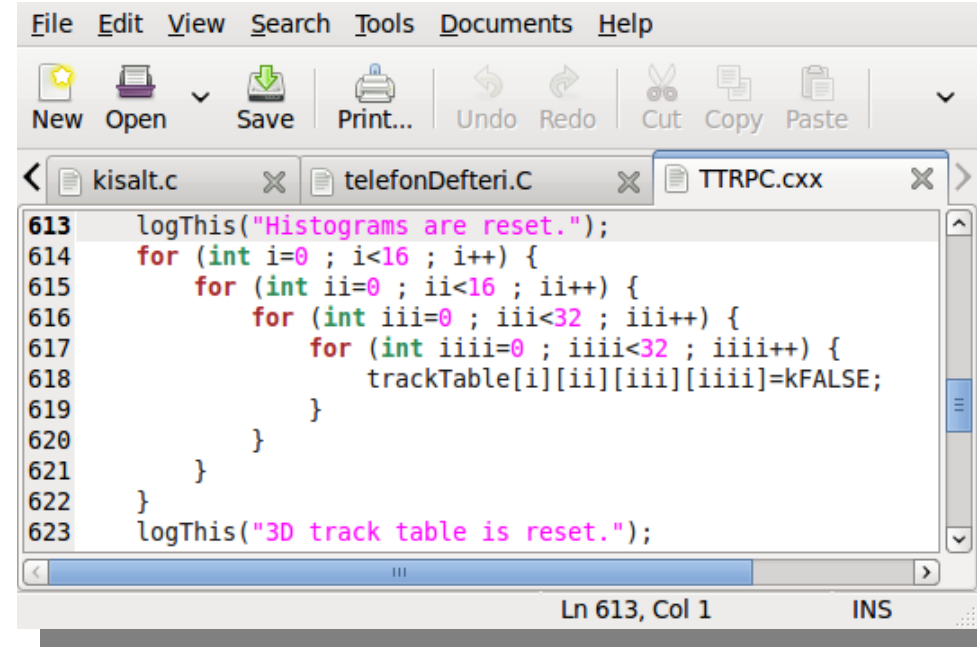

*** Benzer bir örnek Rifat Çölkesen' in "işte C programlama" adlı kitabında, dinamik bağlı liste başlığında verilmiştir.

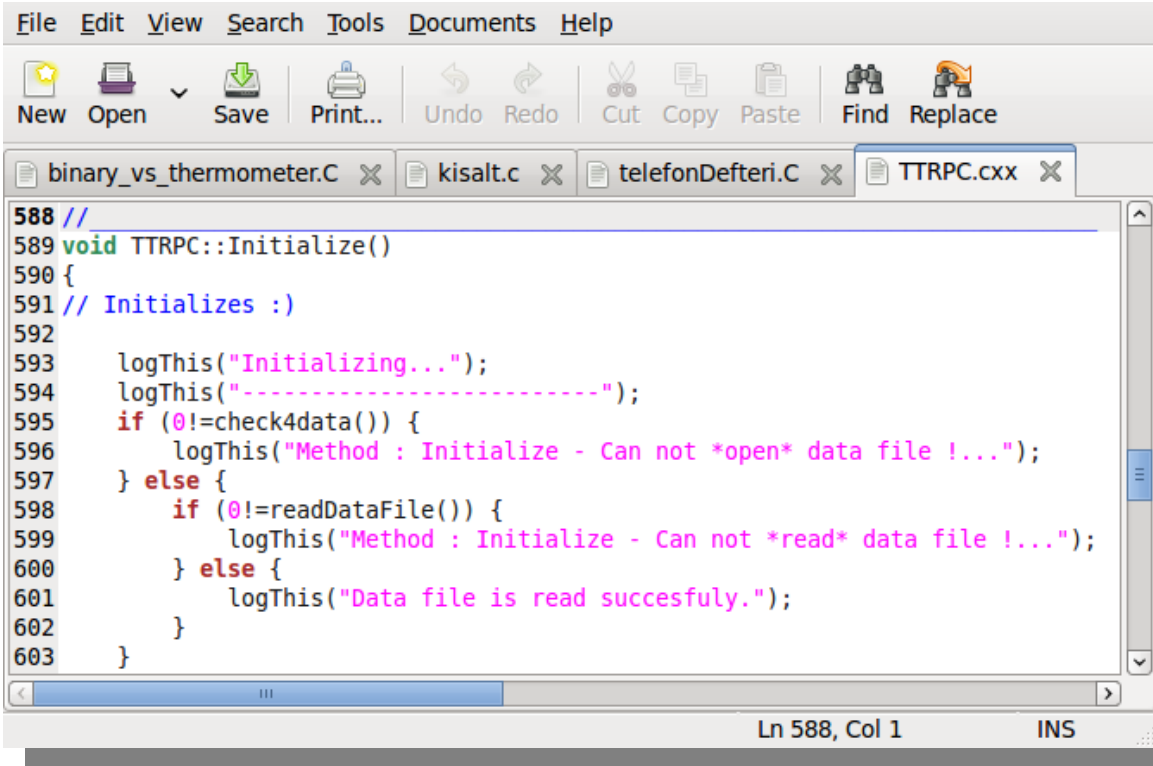
Temel İfadeler

Döngüler ve Şart Koşma

- 'bool trackTable (x₁, y₁, x₂, y₂)' olarak tanımlanmış 4 boyutlu bir dizi, iki RPC algılayıcısı arasında, A(x₁, y₁) ve B(x₂, y₂) noktaları arasında parçacık izi (track) olup olmadığını, "evet" veya "hayır" biçiminde aklında tutan bir değişkendir. Yandaki döngü bu **değişkeni sıfırlamak** için yazılmıştır.


```
File Edit View Search Tools Documents Help
New Open Save Print... Undo Redo Cut Copy Paste
kisalt.c telefonDefteri.C TTRPC.cxx
613 logThis("Histograms are reset.");
614 for (int i=0 ; i<16 ; i++) {
615     for (int ii=0 ; ii<16 ; ii++) {
616         for (int iii=0 ; iii<32 ; iii++) {
617             for (int iiii=0 ; iiii<32 ; iiii++) {
618                 trackTable[i][ii][iii][iiii]=kFALSE;
619             }
620         }
621     }
622 }
623 logThis("3D track table is reset.");
Ln 613, Col 1 INS
```


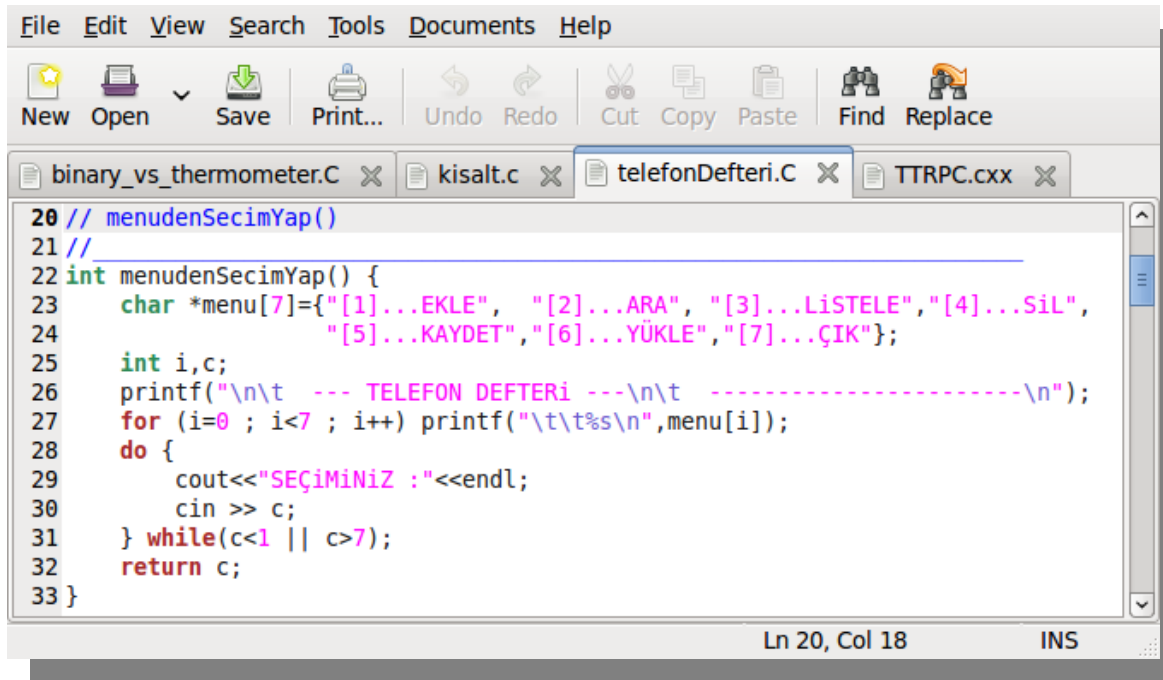
```
File Edit View Search Tools Documents Help
New Open Save Print... Undo Redo Cut Copy Paste Find Replace
binary_vs_thermometer.C kisalt.c telefonDefteri.C TTRPC.cxx
588 //
589 void TTRPC::Initialize()
590 {
591 // Initializes :)
592
593     logThis("Initializing...");
594     logThis("-----");
595     if (0!=check4data()) {
596         logThis("Method : Initialize - Can not *open* data file !...");
597     } else {
598         if (0!=readDataFile()) {
599             logThis("Method : Initialize - Can not *read* data file !...");
600         } else {
601             logThis("Data file is read succesfully.");
602         }
603     }
Ln 588, Col 1 INS
```

- **check4data()** işlevi başarı ile tamamlanmamışsa (yani sıfır döndürmemiş ise) log kütüğüne ilgili hatayı yaz; başarılı ise bu sefer veriyi okumayı dene (**readDataFile()** işlevi) ve başarılı olup olmadığına göre log kütüğüne ilgili çıktıları yaz.

Temel İfadeler

Döngüler ve Şart Koşma

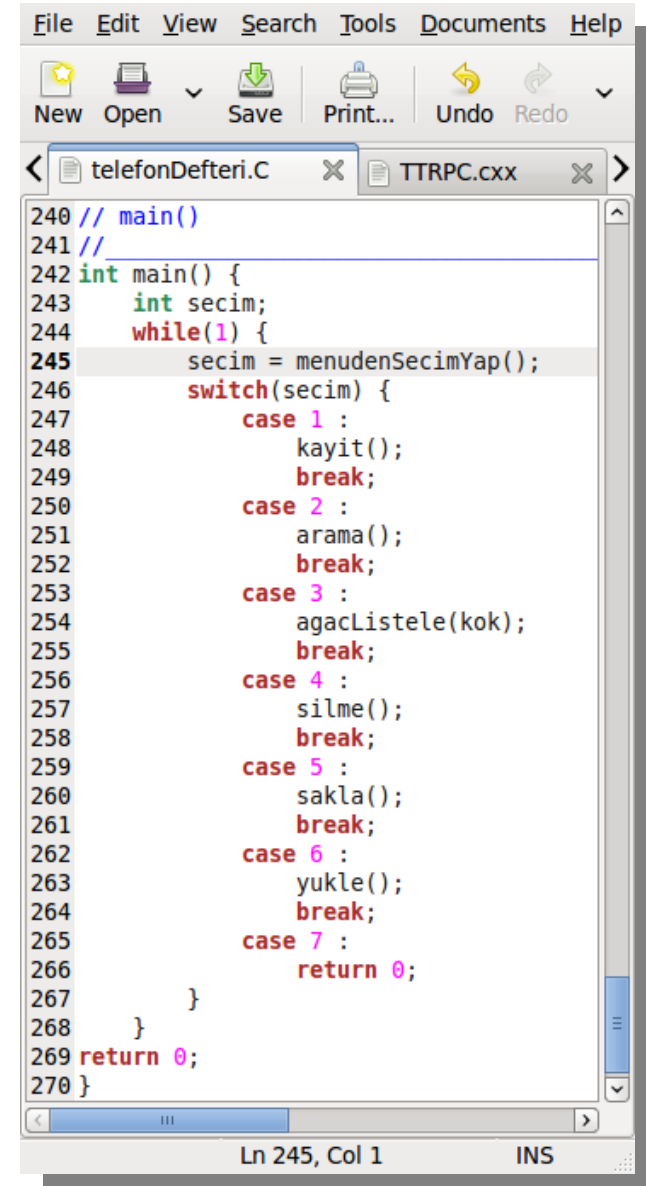
- Kullanıcı **devamlı** seçim yapar; while şartının **her zaman** sağlandığına dikkat edin (244. satır)
- Tam sayı olarak tanımlanmış "secim" değişkenine **şart koş**:
  - seçim, 1' e **eşitse** *kayit()* işlevini çağır (248. satır)
  - seçim, 7 **ise** programdan çık (266. satır)


```
File Edit View Search Tools Documents Help
New Open Save Print... Undo Redo Cut Copy Paste Find Replace
binary_vs_thermometer.C x kisalt.c x telefonDefteri.C x TTRPC.cxx x
20 // menudenSecimYap()
21 //
22 int menudenSecimYap() {
23     char *menu[7]={"[1]...EKLE", "[2]...ARA", "[3]...LİSTELE","[4]...SİL",
24                  "[5]...KAYDET","[6]...YÜKLE","[7]...ÇIK"};
25
26     int i,c;
27     printf("\n\t --- TELEFON DEFTERİ ---\n\t ----- \n");
28     for (i=0 ; i<7 ; i++) printf("\t\t%s\n",menu[i]);
29     do {
30         cout<<"SEÇİMİNİZ : "<<endl;
31         cin >> c;
32     } while(c<1 || c>7);
33     return c;
}
```

Ln 20, Col 18 INS

- Telefon defteri uygulamasında kullanıcıya bir komut dizgesi gösteren ve kullanıcının **seçimini kendisini çağırana göndüren** (return c) işlev.
  - **Döngü** ile dizge elemanları basılıyor (27. satır)
  - Kullanıcı 1 ile 7 arasında bir **seçim** girene kadar soru **tekrarlanıyor** (31. satır)
  - Girdi alındığında seçim **çağırana döndürülüyor** (32. satır)


```
File Edit View Search Tools Documents Help
New Open Save Print... Undo Redo
telefonDefteri.C x TTRPC.cxx x
240 // main()
241 //
242 int main() {
243     int secim;
244     while(1) {
245         secim = menudenSecimYap();
246         switch(secim) {
247             case 1 :
248                 kayit();
249                 break;
250             case 2 :
251                 arama();
252                 break;
253             case 3 :
254                 agacListele(kok);
255                 break;
256             case 4 :
257                 silme();
258                 break;
259             case 5 :
260                 sakla();
261                 break;
262             case 6 :
263                 yukle();
264                 break;
265             case 7 :
266                 return 0;
267         }
268     }
269     return 0;
270 }
```

Ln 245, Col 1 INS

Temel İfadeler

Rastlantısal sayılar ile yaklaşık π sayısını bulmak

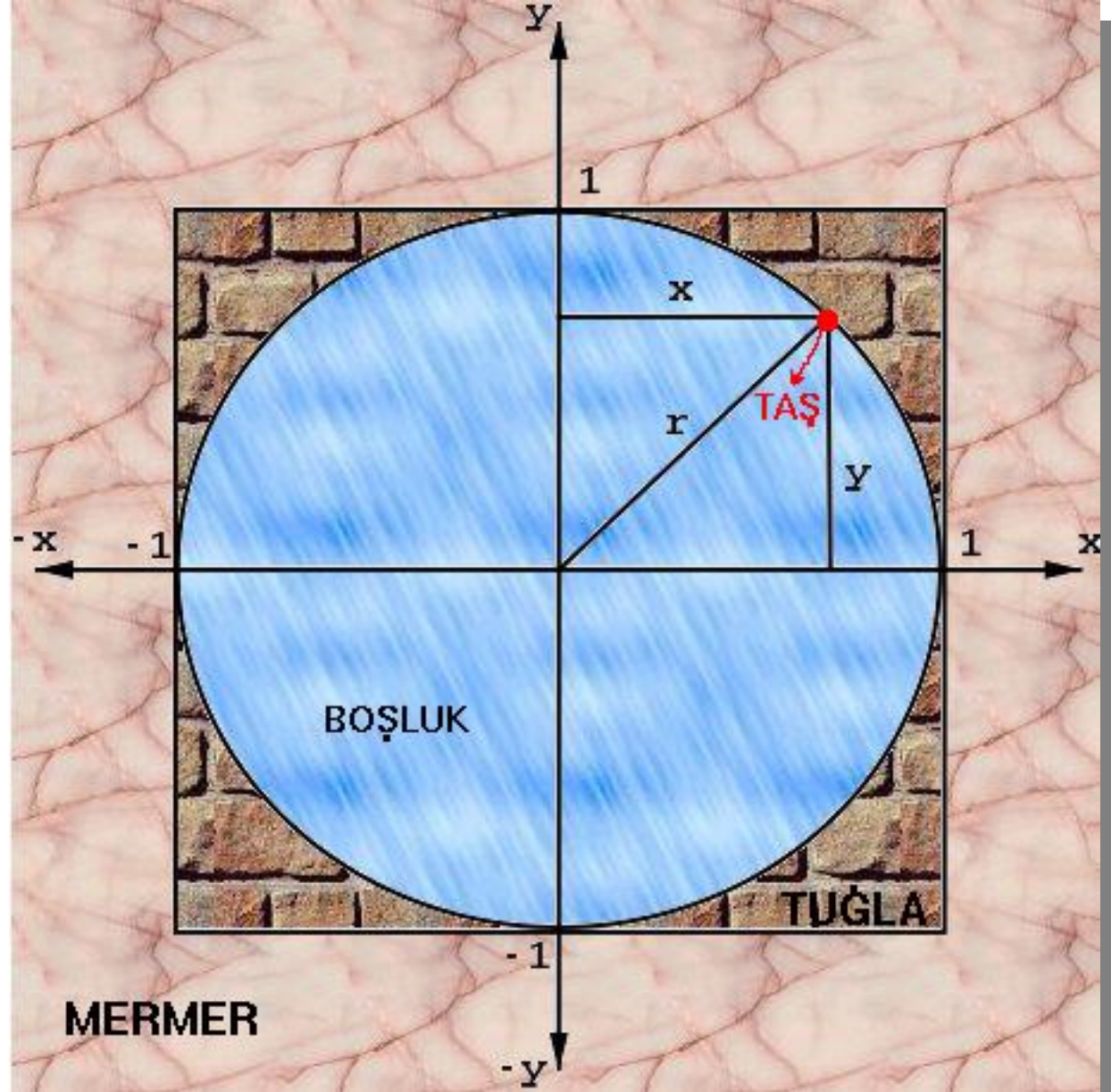
- Üzerinde r yarıçaplı bir **delik** bulunan bir **duvara**, kenarları bu deliğe değecek şekilde kenar uzunluğu $2r$ olan bir eşkenar **dörtgen** çizilir:

$$\begin{aligned} \rightarrow A_{\text{daire}} &= \pi r^2 \\ \rightarrow A_{\text{dörtgen}} &= 4r^2 \\ \rightarrow A_{\text{daire}} / A_{\text{dörtgen}} &= \pi/4 \end{aligned}$$

- Bu **oranı** hesaplamak için birim uzunluktaki dörtgen içine **rastgele** taş atılıp, taşın dairenin içine denk gelip gelmediğine şart koşulur:

$$\rightarrow r^2 = 1 < x^2 + y^2$$

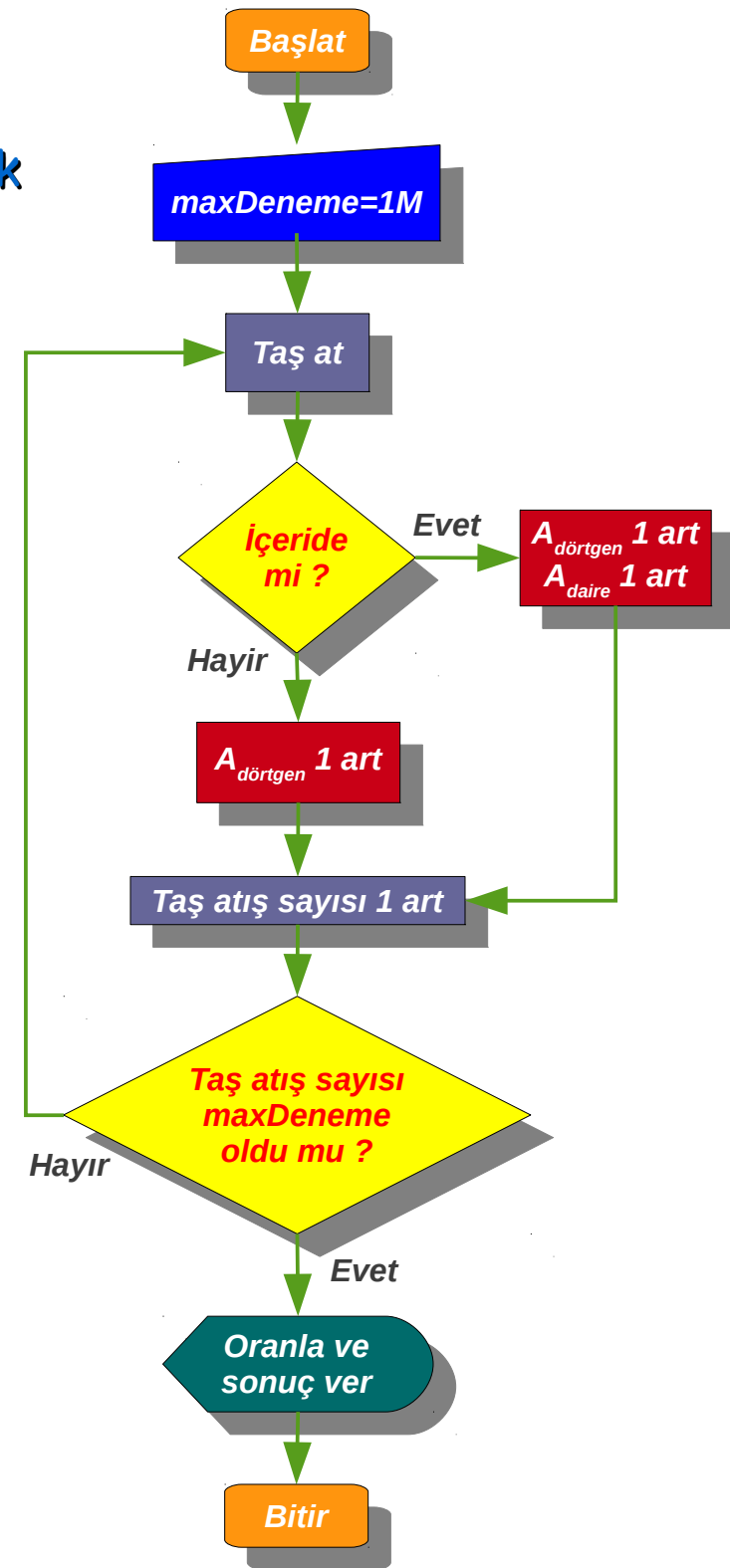
- Şartın sağlandığı atış sayısının, toplam atılan taş sayısına **oranı**, aranan **sonucun dörtte birine** eşit olacaktır.

Temel İfadeler

Rastlantısal sayılar ile yaklaşık π sayısını bulmak

```
1 #include <math.h>
2 #include <stdio.h>
3 #include <stdlib.h>
4 #include <time.h>
5
6 int main() {
7     float x, y, r, pi;
8     int i, maxDeneme=1000000;
9     int daireAlan, kareAlan;
10
11     // RND sayi uretecini baslatiyoruz
12
13     srand(time(NULL));
14     kareAlan = 0;
15     daireAlan = 0;
16     pi = 0;
17
18     // Dortgen icine tas atmaya basliyoruz
19
20     for (i=0 ; i<maxDeneme ; i++) {
21         x=rand()/(1.0*RAND_MAX);
22         y=rand()/(1.0*RAND_MAX);
23         r=sqrt(x*x+y*y);
24         if (r<=1.0) {
25             daireAlan += 1;
26             kareAlan += 1;
27         } else {
28             kareAlan += 1;
29         }
30     }
31
32     // Programi bitiriyoruz
33
34     printf("Dairenin icine girenler = %d \n", daireAlan);
35     printf("Karenin icine girenler = %d \n", kareAlan );
36     printf("Hesaplanan pi = %f \n", 4.0*daireAlan/kareAlan);
37
38     return 0;
39 }
```


Temel İfadeler

Rastlantısal sayılar ile yaklaşık π sayısını bulmak

```
File Edit View Search Tools Documents Help
New Open Save Print... Undo Redo Cut Copy Paste
piBul.cxx x piBul.f x
1 #include <math.h>
2 #include <stdio.h>
3 #include <stdlib.h>
4 #include <time.h>
5
6 int main() {
7     float x, y, r, pi;
8     int i, maxDeneme=1000000;
9     int daireAlan, kareAlan;
10
11     // RND sayi uretecini baslatiyoruz
12
13     srand(time(NULL));
14     kareAlan = 0;
15     daireAlan = 0;
16     pi = 0;
17
18     // Dortgen icine tas atmaya basliyoruz
19
20     for (i=0 ; i<maxDeneme ; i++) {
21         x=rand()/(1.0*RAND_MAX);
22         y=rand()/(1.0*RAND_MAX);
23         r=sqrt(x*x+y*y);
24         if (r<=1.0) {
25             daireAlan += 1;
26             kareAlan += 1;
27         } else {
28             kareAlan += 1;
29         }
30     }
31
32     // Programi bitiriyoruz
33
34     printf("Dairenin icine girenler = %d \n", daireAlan);
35     printf("Karenin icine girenler = %d \n", kareAlan );
36     printf("Hesaplanan pi = %f \n", 4.0*daireAlan/kareAlan);
37
38     return 0;
39 }
```

Ln 18, Col 43 INS

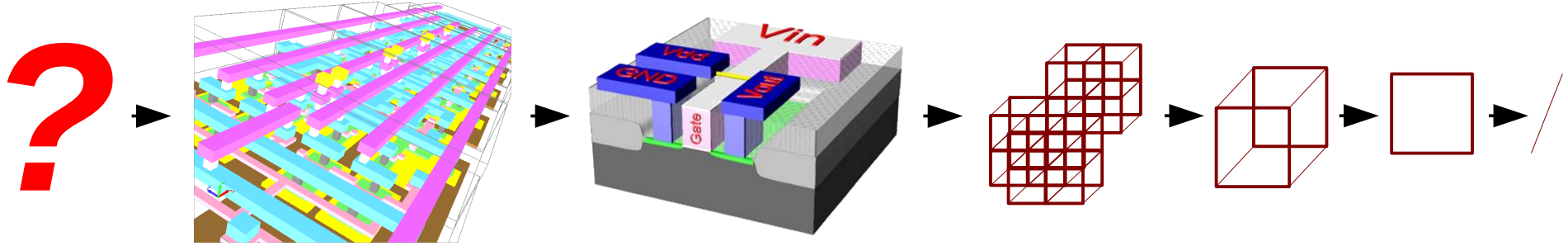
```
File Edit View Search Tools Documents Help
New Open Save Print... Undo Redo Cut Copy Paste
piBul.cxx x piBul.f x
1 PROGRAM piBul
2 IMPLICIT NONE
3
4 REAL x, y, r, pi
5 INTEGER i, maxDeneme
6 INTEGER daireAlan, kareAlan
7 PARAMETER (maxDeneme = 1000000)
8
9 c Rnd sayi uretecini baslatiyoruz
10
11 r = RAND(TIME())
12 kareAlan = 0
13 daireAlan = 0
14 pi = 0
15
16 c Dortgen icine tas atmaya basliyoruz
17
18 DO i = 1, maxDeneme
19
20     x = RAND()
21     y = RAND()
22     r = SQRT(x*x+y*y)
23
24     IF (r.LE.1.0) THEN
25         daireAlan = daireAlan + 1
26         kareAlan = kareAlan + 1
27     ELSE IF (r.GT.1.0) THEN
28         kareAlan = kareAlan + 1
29     END IF
30
31 END DO
32
33 c Programi bitiriyoruz
34
35 PRINT*, 'Dairenin icine girenler = ', daireAlan
36 PRINT*, 'Karenin icine girenler = ', kareAlan
37 pi = 4.0*daireAlan/kareAlan
38 PRINT*, 'Hesaplanan pi = ', pi
39 END
```

Ln 16, Col 38 INS

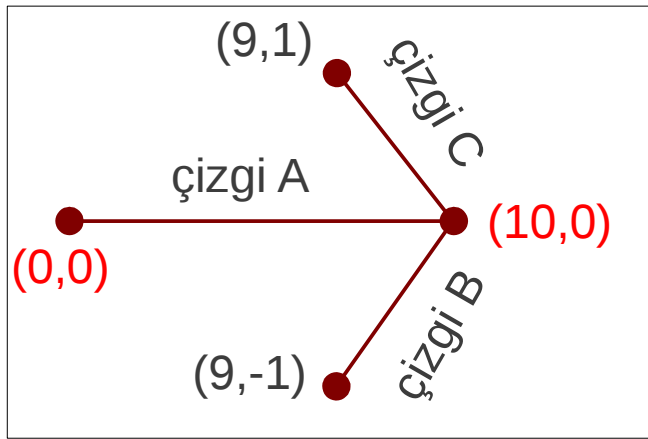
Nesneye Yönelmek

Karmaşadaki sadelik

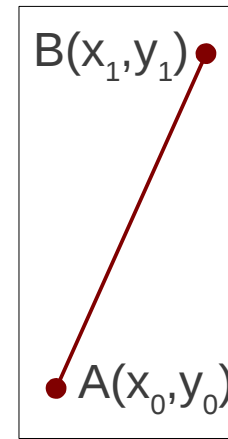
- ❖ Karmaşık mimariler, **nesne yönelimi** kullanılarak **kolayca** oluşturulabilir
- ❖ Bu, **en verimli** (yani başımızı en az ağrıtaacak) yazılım geliştirme şeklidir

- ❖ Bir **ok** yapmak istediğimizde, aslında programlamamız gereken tek şey bir **çizgidir**; **ok**, **üç tane çizgi** ile oluşturulabilecek bir **nesnedir**.

Class **ok**

Class **çizgi**

Örnek #0

ÇokGen' den türeyen Üçgen ve Dörtgen

- ❖ Bir **çokgen**, **genişlik** ve **yükseklik** ile tanımlanabilir.
- ❖ **Dörtgen** ve **üçgen** birer **çokgendir**.
- ❖ **Yükseklik** ve **genişlik** bilgisini tutacak olan **ÇokGen class'** ını yaz ve bu bilgiyi miras alacak (inherit) olan **üçgen** ile **dörtgen** class' larını ondan **türet** (derive).
- ❖ **Genişlik** ve **yükseklikleri** sırasıyla 4 ve 5 olan üçgen ile dörtgen **nesnelere** yarat
- ❖ Üçgen ve dörtgen'de, **DegerAyarla()** işlevi (fonksiyon) yok ancak kendisinden tuedikleri ÇokGen class' ı (base class) sahip
- ❖ ÇokGen class'ı **Alan()** işlevine (fonksiyon) sahip olmasa da hem Üçgen hem Dörtgen class'ları sahip.

```
File Edit Search Preferences Shell Macro Windows Help
gen.cxx | ckti | x
1 #include <iostream>
2 using namespace std;
3
4 class ÇokGen {
5     protected:
6         int genislik, yukseklik;
7     public:
8         void DegerAyarla (int a, int b)
9             { genislik=a; yukseklik=b;}
10 };
11
12 class Dortgen: public ÇokGen {
13     public:
14         int Alan ()
15             { return (genislik * yukseklik); }
16 };
17
18 class Ucgen: public ÇokGen {
19     public:
20         int Alan ()
21             { return (genislik * yukseklik / 2); }
22 };
23
24 int main () {
25     Dortgen BenimGuzelDortgenim;
26     Ucgen BenimGuzelUcgenim;
27
28     BenimGuzelDortgenim.DegerAyarla (4,5);
29     BenimGuzelUcgenim.DegerAyarla (4,5);
30
31     cout << BenimGuzelDortgenim.Alan() << endl;
32     cout << BenimGuzelUcgenim.Alan() << endl;
33
34     return 0;
35 }
36
```

Ana
class

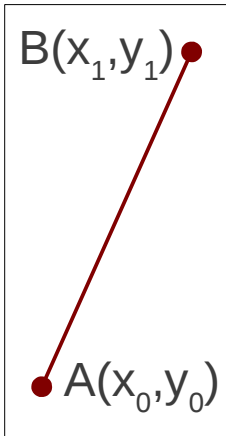
Türemiş
Class'lar

Örnek #1

Çizgi class' ı (header)

- Bir çizgi farklı şekillerde **tanımlanabilir:**
  - İki nokta
  - Nokta, yön, uzunluk
  - Vektör
  - v.b.

- ♦ Yandaki örnekte **iki** nokta kullanılmıştır

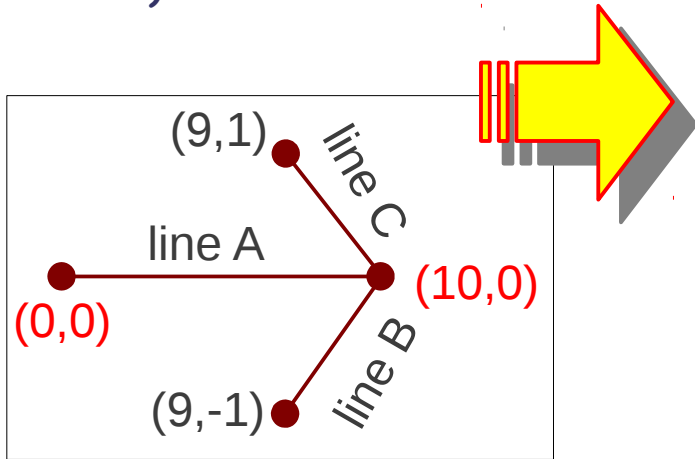
Class çizgi

```
File Edit Search Preferences Shell Macro Windows Help
ok.cxx | ok.h | çizgi.h | çizgi.cxx | anaProgram.c | çıktı | x
1 #ifndef CIZGI_H
2 #define CIZGI_H
3
4 #include <math.h>
5 #include <iostream>
6
7 //
8 class çizgi
9 {
10     private:
11         float x0, y0; // ilk nokta
12         float x1, y1; // ikinci nokta
13
14     public:
15         void degerAta(float a,
16                     float b,
17                     float c,
18                     float d); // noktaları gir
19         virtual void bas(); // noktaları göster
20         virtual float uzunluk(); // uzunlugunu dondurur
21 };
22
23 #endif
24
```

Örnek #1

Ok class' ı (header)

- Bir **ok**, **üç çizgi** ile oluşturulabilir
  - Bir **ana çizgi** (this)
  - **Okun ucunu** oluşturan **2 çizgi** daha
- Okun ucunu oluşturan iki çizginin, ana çizgiden ne kadar **uzaklaşacağı** ve boyunun yine ana çizginin **kaçta kaç** olacağı **okGenis** değişkeni (private variable) ile belirlenecek

Class **ok**

```
File Edit Search Preferences Shell Macro Windows Help
ok.cxx ok.h cizgi.h cizgi.cxx anaProgram.c cikti x
1 #ifndef OK_H
2 #define OK_H
3
4 #include "cizgi.h"
5
6 //
7 class ok : public cizgi
8 {
9     private:
10         cizgi A;           // Okun ana çizgisi
11         cizgi B, C;       // Ana çizginin iki yanındakiler
12         float okGenis;    // okun genişliği
13
14     public:
15         void degerAta(float a,
16                     float b,
17                     float c,
18                     float d); // noktaları gir
19         virtual void bas();   // noktaları göster
20         virtual float uzunluk(); // toplam uzunluk
21 };
22
23 #endif
24
```

Örnek #1

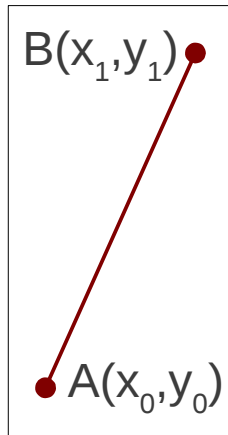
Cizgi class'ının uygulaması (implementation)

- Tüm üye işlevler (member function ya da method) class'ın **private** değişkenlerine erişim hakkına sahiptir:

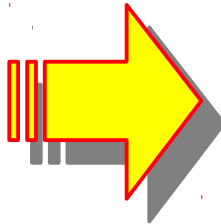
→ degerAta()

→ uzunluk()

→ bas()

Class cizgi


```
File Edit Search Preferences Shell Macro Windows Help
ok.cxx |ok.h |cizgi.h |cizgi.cxx |anaProgram.c|ckti x
1 #include "cizgi.h"
2
3 //
4 void cizgi::degerAta(float a, float b, float c, float d)
5 {
6 // Duzlemde tanimlanan iki noktanin koordinatlari
7 // sadece class'a ait islevlerin (method ya da
8 // member function) erisim hakki bulunan
9 // degiskenlere ataniyor.
10
11 if (a==c && b==d) {
12     printf("HATA: Bu bir nokta ! \n");
13 } else {
14     x0 = a; // 1. noktanin x ordinati
15     y0 = b; // 1. noktanin y ordinati
16     x1 = c; // 2. noktanin x ordinati
17     y1 = d; // 2. noktanin y ordinati
18 }
19 }
20
21 //
22 float cizgi::uzunluk()
23 {
24 // Cizginin uzunlugunu dondurur.
25
26     return sqrt( (y1-y0)*(y1-y0) + (x1-x0)*(x1-x0) );
27 }
28
29 //
30 void cizgi::bas()
31 {
32 // Cizgiyi olusturan noktalarin koordinatlarini dondurur
33
34     printf("1. Nokta = (%f, %f) \n", x0, y0);
35     printf("2. Nokta = (%f, %f) \n", x1, y1);
36 }
37
```


Örnek #1

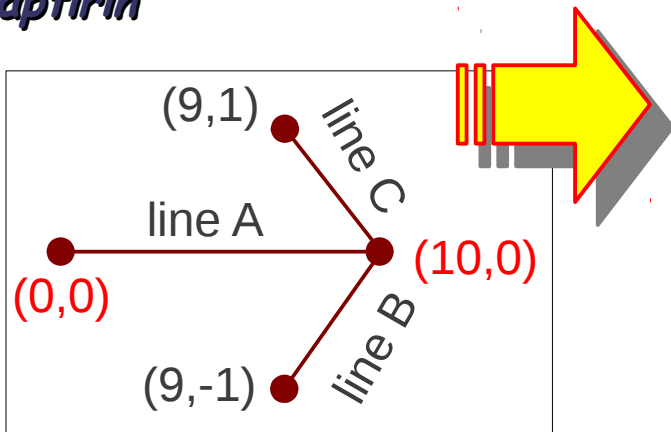
Ok class' ının uygulaması (implementation)

• Tekerleği yeniden icat etmeyin; varolanları kullanın:

→ **Sıfırdan** bir ok yapmak yerine varolan çizgileri kullanın (**degerAta()** işlevi)

→ Her bir noktayı tek tek hesaplamak yerine, oku oluşturan çizgilerin her birine hangi noktalardan oluştuğunu sorun (**bas()** işlevi)

→ Tek tek her bir çizginin uzunluğunu hesaplamak yerine bu işi, oku oluşturan çizgilere yaptırın

Class ok

```
File Edit Search Preferences Shell Macro Windows Help
ok.cxx | ok.h | çizgi.h | çizgi.cxx | anaProgram.c | cikti
1 #include "ok.h"
2 :
3 //
4 void ok::degerAta(float a, float b, float c, float d)
5 {
6 // Duzlemde tanimlanan iki nokta
7 // arasinda bir ok cizer.
8
9     A.degerAta( a,          b,          c, d );
10    okGenis = A.uzunluk() / 10.0;
11    B.degerAta( c-okGenis, d-okGenis, c, d );
12    C.degerAta( c-okGenis, d+okGenis, c, d );
13 }
14
15 //
16 void ok::bas()
17 {
18 // Oku olusturan noktalarin koordinatlarini dondurur
19
20    printf("Ana çizgi:\n");
21    A.bas();
22    printf("Ust çizgi:\n");
23    B.bas();
24    printf("Alt çizgi:\n");
25    C.bas();
26 }
27
28 //
29 float ok::uzunluk()
30 {
31 // Cizginin uzunlugunu dondurur.
32
33    return ( A.uzunluk() +
34            B.uzunluk() +
35            C.uzunluk() );
36 }
37
```

Örnek #1

Ok class' ı - Kullanıcı uygulaması

- Class' ların **başlık** (header, *.h) ve **tariflerini** (implementation, *.cxx) yazdıktan sonra bu class **kütüphanesini** (library) **kendi** programımızda kullanacağız:
→ anaProgram.cxx
- (0,5) ve (10,5) noktaları arasında bir **ok çizmek**, oku oluşturan **noktaları okumak** ve oku oluşturan **çizgilerin toplam uzunluğunu** hesaplamak istiyoruz.
- **BenimGuzelOkum** nesnesinin üye işlevlerine (member function) nokta (".") işlemcisi (ya da operatörü) ile ulaşılıyor
- BenimGuzelOkum nesnesi, **yığın** bellekte da (stack) oluşturuluyor

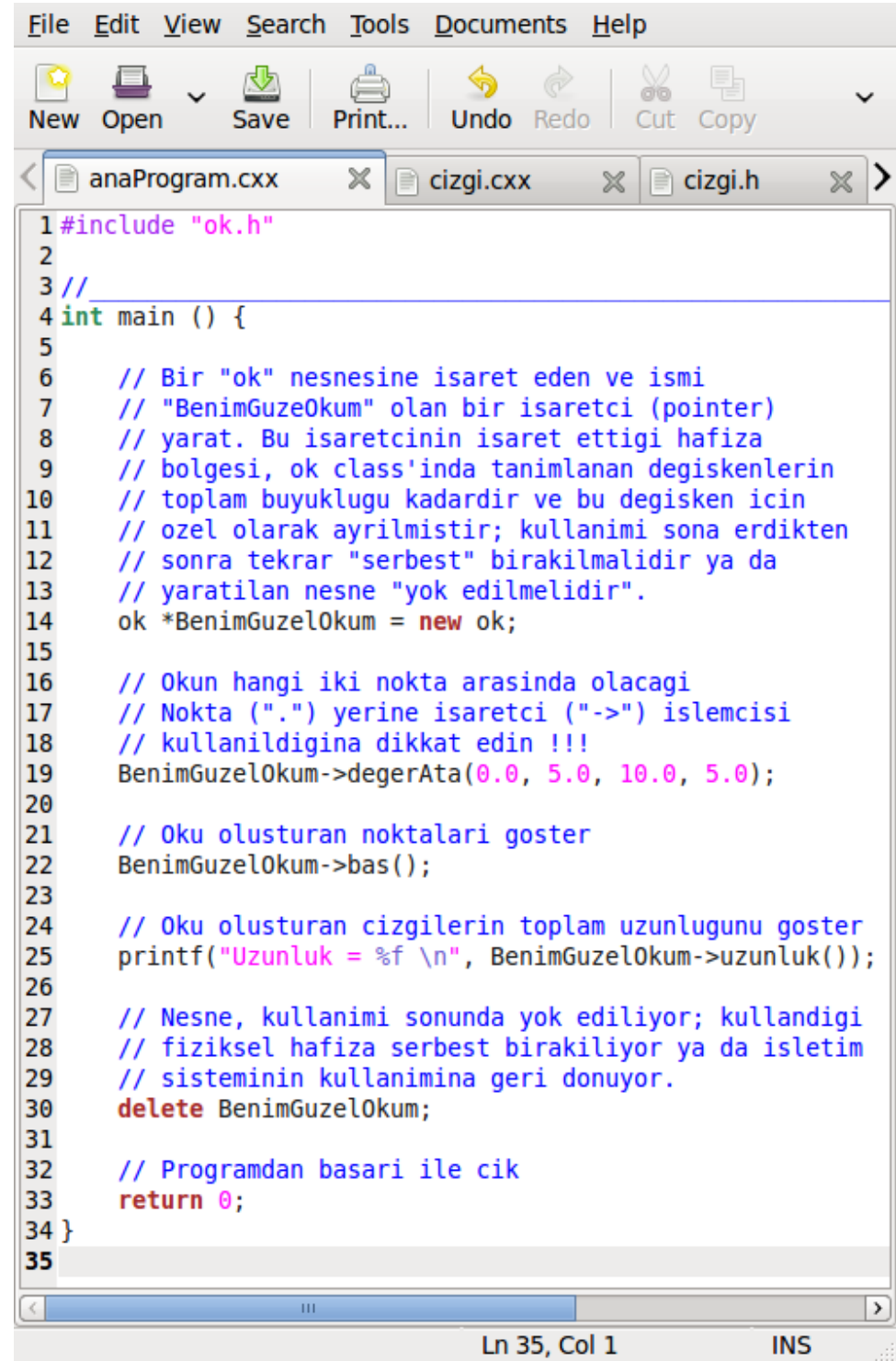
```
1 #include "ok.h"
2
3 //
4 int main () {
5
6     // Ok nesnesi "BenimGuzelOkum"u yarat
7     ok BenimGuzelOkum;
8
9     // Okun hangi iki nokta arasinda olacagi
10    // Uye islevlere (member function ya da method)
11    // nokta (".") isareti ile ulasiliyor:
12    // nesne.islev(imza) biçiminde.
13    BenimGuzelOkum.degerAta(0.0, 5.0, 10.0, 5.0);
14
15    //Oku olusturan noktaları goster
16    BenimGuzelOkum.bas();
17
18    // Oku olusturan çizgilerin toplam uzunluğunu goster
19    printf("Uzunluk = %f \n", BenimGuzelOkum.uzunluk());
20
21    // Programdan basari ile cik
22    return 0;
23 }
24
```

Ln 12, Col 36 INS

Örnek #1

Ok class' ı - İşaretçi ile

- Aynı kütüphane (ok class'ı) ve aynı kullanıcı isteği
- Bu kullanımda "ok" nesnesi, "new" işlemcisi (ya da operatörü) ile bir işaretçi (pointer) olarak yaratılıyor (14. satır)
- "BenimGüzelOkum" artık bir işaretçi olduğu için, üye işlevlerine (member function) ulaşmak için nokta (".") yerine işaretçi işlemcisi ("->") kullanılıyor (19., 22. ve 25. satırlar)
- Kullanımdan sonra nesne siliniyor ve işgal ettiği hafıza özgür bırakılıyor (30. satır); bu işlemin gerçekleşmemesi durumunda hafıza kaçağı (memory leak) meydana gelir.
- BenimGüzelOkum nesnesi öbek' bellekte (heap) oluşturuluyor

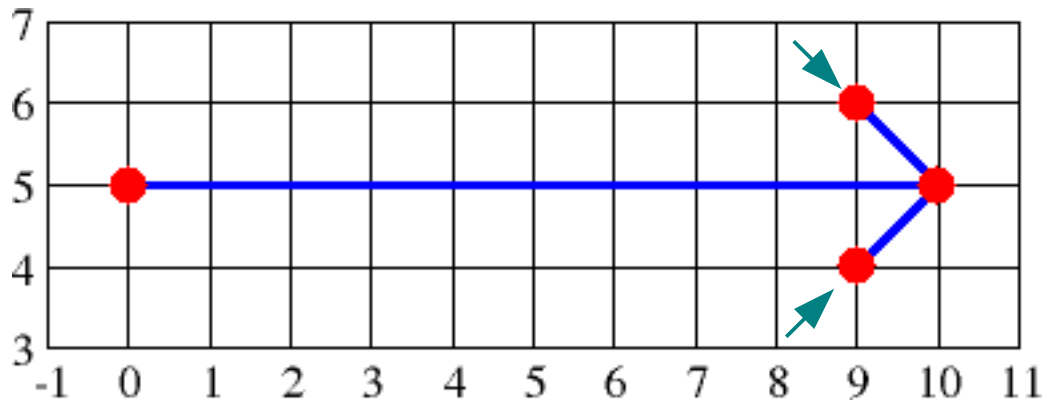
```
File Edit View Search Tools Documents Help
New Open Save Print... Undo Redo Cut Copy
anaProgram.cxx cizgi.cxx cizgi.h
1 #include "ok.h"
2
3 //
4 int main () {
5
6     // Bir "ok" nesnesine isaret eden ve ismi
7     // "BenimGuzeOkum" olan bir isaretci (pointer)
8     // yarat. Bu isaretcinin isaret ettigi hafiza
9     // bolgesi, ok class'inda tanimlanan degiskenlerin
10    // toplam buyuklugu kadardir ve bu degisken icin
11    // ozel olarak ayrilmistir; kullanimi sona erdikten
12    // sonra tekrar "serbest" birakilmalidir ya da
13    // yaratilan nesne "yok edilmelidir".
14    ok *BenimGuzelOkum = new ok;
15
16    // Okun hangi iki nokta arasinda olacagi
17    // Nokta (".") yerine isaretci ("->") islemcisi
18    // kullanildigina dikkat edin !!!
19    BenimGuzelOkum->degerAta(0.0, 5.0, 10.0, 5.0);
20
21    // Oku olusturan noktalarini goster
22    BenimGuzelOkum->bas();
23
24    // Oku olusturan cizgilerin toplam uzunlugunu goster
25    printf("Uzunluk = %f \n", BenimGuzelOkum->uzunluk());
26
27    // Nesne, kullanimi sonunda yok ediliyor; kullandigi
28    // fiziksel hafiza serbest birakiliyor ya da isletim
29    // sisteminin kullanimina geri donuyor.
30    delete BenimGuzelOkum;
31
32    // Programdan basari ile cik
33    return 0;
34 }
35
Ln 35, Col 1 INS
```

Örnek #1

Ok - Çıktı

- *Kullanıcı programını* ve iki class' tan oluşan *kütüphaneyi*:
g++ anaProgram.cxx çizgi.cxx ok.cxx -o anaProgram
ile *derleyip çalıştırdığımızda...*

```
oc@olmak2:~/Documents/HEP_Okulu/workDir/ok$ ./anaProgram
Ana çizgi:
1. Nokta = (0.000000, 5.000000)
2. Nokta = (10.000000, 5.000000)
Ust çizgi:
1. Nokta = (9.000000, 4.000000)
2. Nokta = (10.000000, 5.000000)
Alt çizgi:
1. Nokta = (9.000000, 6.000000)
2. Nokta = (10.000000, 5.000000)
Uzunluk = 12.828426
oc@olmak2:~/Documents/HEP_Okulu/workDir/ok$ _
```


Algoritmik Düşünce ve C/C++ Hakkında

Programlama etkinliği üzerine bir değerlendirme

◆ Dikkat !! Çoğunlukla yaptığım temel hatalar

- ◆ ForTran yazıp, adına C deyip, C++ sanmak
- ◆ OO kütüphane kullan != C++ programla

◆ Amaç

- ◆ Geliştirici ne ister ne yapar ?

◆ Programlama Paradigmaları

◆ Sıralı: Temel Programlama İfadeleri

- ◆ Telefon defteri uygulaması
  - Döngüler ve şart koşma
  - Rastlantısal sayılar ile π 'nin hesaplanması
  - Farklı dillerdeki uygulaması ve akış çizelgesi

◆ Nesne yönelimli: karmaşadaki sadelik

- ◆ ÇokGen'den türeyen ÜçGen ve DörtGen
- ◆ Çizgiden Türeyen Ok
  - Cizgi class'ı ve uygulaması
  - Ok class'ı ve uygulaması
  - Kullanıcı programındaki kullanımı
  - Kullanıcı programında işaretçi ile kullanımı

◆ Kaynak (code), Öbek (heap) ve Yığın (stack)

- ◆ Yazılımların kullandığı hafıza bölgeleri

◆ Kütüphane derlemek ve kullanmak

- ◆ Cizgi ve ok class'larını libCizgiVeOk.so kütüphanesine derlemek ve kullanmak

◆ Düşünmek derken: Akış ve UML çizelgeleri

◆ UML ile düşünce/mimari geliştirmek

- ◆ Hareketli parçacıklar (sıyrduino)
- ◆ Sipariş alan hizmet sağlayıcı örneği

◆ UML ile C++ Arasındaki İlişki

- ◆ Yeni veri tipi ve ilgili operatörleri tanımlama
  - ◆ iPad'in Osmos'u ya da Android'in Big Bang'i ve bölüm sonu canavarları arası karşılaştırma
  - ◆ Daire class'ının tanımlanması
  - ◆ Daireler arası işlemcilerin geliştirilmesi
  - ◆ Kullanıcı programı

◆ ROOT' tan Bahis...

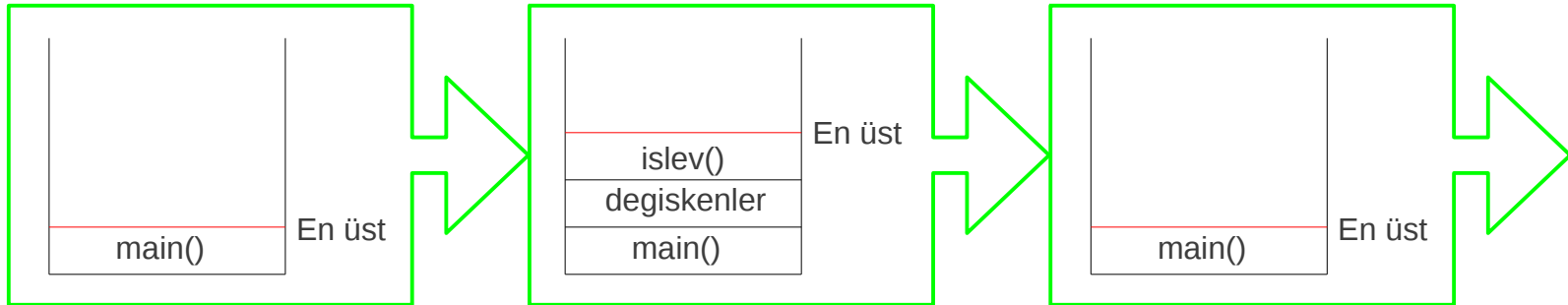
- ◆ Kurulum ve "Merhaba dünya !!" alıştırmaları

Kaynak (Code), Öbek (Heap) ve Yığın (Stack)

Yazılımların kullandığı hafıza bölgeleri

- Bir program hafızaya yüklendiğinde, **üç hafıza bölgesi** (segment) kullanılır: text ya da code (**kaynak**), heap (**öbek**) ve stack (**yığın**):
  - **Kaynak bölgesi** derlenmiş ve çalıştırılabilir olan programın makine ifadesinin işgal ettiği yerdir. Program çalıştığında atılacak adımların bir sıralaması niteliğindedir. Tüm kullanıcı ve sistem işlevlerinin bulunduğu alandır.
  - **Öbek** ve **yığın** ise derleyici tarafından veri saklamak için kullanılacak sistem hafızasıdır ve anlam bakımından farklı görünmeseler de aralarında işlev bakımından büyük farklar vardır:
    - **Yığın (stack)**, bir sıralı (procedural) programda tanımlanan sıradan değişkenlerin işgal ettiği ve programdan ya da o değişkenin tanımlandığı kapsamdan çıkıldığında **kendiliğinden saliverilen**, son-giren-ilk-çıkart (LIFO) yapısında bir bellektir. Denetimi derleyiciye bırakılmıştır.
    - **Öbek (heap)** ise veri saklamak için daha uygun olan, **kullanıcının denetiminde** ayrılan ve **el ile saliverilen** bir bellek alanıdır. Nesne yönelimli programlamada sıkça kullanılır. Öbek'te ayrılan bellek saliverilmediğinde, bellek kaçağı denen soruna yol açar.
- Bir nesneyi **heap'te** ya da **stack'ta** yaratmak ile bunların getirileri ve götürüleri, ileriki uygulamalarda daha açık hale gelecektir

Yığın çalışma yapısı

Kütüphane Derlemek ve Kullanmak

Çizgi ve Ok class' larını libCizgiVeOk.so kütüphanesine derlemek ve kullanmak

- Her class tek başına "-c" g++ anahtarı ile derlenir ve o class'a ait object (nesne) kütüğü oluşturulur (*.o)
- Kütüphaneye (*.so kütüğü) konmak istenen nesnelere (*.o kütükleri) "-shared" g++ anahtarı ile derlenir. Artık libCizgiVeOk.so kütüphanesi oluşmuştur.
- Herkesin kullanımına açmak için /usr/lib gibi ortak erişime açık bir yere yüklenir.
- Kullanıcı programlarında, "-lCizgiVeOk" anahtarı ile kullanılır.

```
> g++ -c -fPIC çizgi.cxx
> g++ -c -fPIC ok.cxx
> g++ -shared ok.o çizgi.o -o libCizgiVeOk.so
> sudo cp libCizgiVeOk.so /usr/lib/
> g++ anaProgram.cxx -o anaProgram -lCizgiVeOk
> ./anaProgram
Ana çizgi:
1. Nokta = (0.000000, 5.000000)
2. Nokta = (10.000000, 5.000000)
Ust çizgi:
1. Nokta = (9.000000, 4.000000)
2. Nokta = (10.000000, 5.000000)
Alt çizgi:
1. Nokta = (9.000000, 6.000000)
2. Nokta = (10.000000, 5.000000)
Uzunluk = 12.828426
> _
```

- Kullanıcının kütüphaneyi kullanmak için class kaynaklarına (source code) ihtiyaç duymayacağına **fakat** kütüphanede hangi işlevlerin (method) var olduğunu bilmeye ihtiyaç duyacağına dikkat edin:
  - ➔ Belgelemeye ihtiyaç var

Algoritmik Düşünce ve C/C++ Hakkında

Programlama etkinliği üzerine bir değerlendirme

◆ **Dikkat !!** Çoğunlukla yaptığım temel hatalar

- ◆ ForTran yazıp, adına C deyip, C++ sanmak
- ◆ OO kütüphane kullan != C++ programla

◆ Amaç

- ◆ Geliştirici ne ister ne yapar ?

◆ Programlama Paradigmaları

- ◆ **Sıralı:** Temel Programlama İfadeleri

- ◆ Telefon defteri uygulaması
  - Döngüler ve şart koşma
  - Rastlantısal sayılar ile π 'nin hesaplanması
  - Farklı dillerdeki uygulaması ve akış çizelgesi

- ◆ **Nesne yönelimli:** karmaşadaki sadelik

- ◆ ÇokGen'den türeyen ÜçGen ve DörtGen
- ◆ Çizgiden Türeyen Ok
  - Cizgi class'ı ve uygulaması
  - Ok class'ı ve uygulaması
  - Kullanıcı programındaki kullanımı
  - Kullanıcı programında işaretçi ile kullanımı

◆ Kaynak (code), Öbek (heap) ve Yığın (stack)

- ◆ Yazılımların kullandığı hafıza bölgeleri

◆ Kütüphane derlemek ve kullanmak

- ◆ Cizgi ve ok class'larını libCizgiVeOk.so kütüphanesine derlemek ve kullanmak

◆ Düşünmek derken: Akış ve UML çizelgeleri

- ◆ UML ile düşünce/mimari geliştirmek

- ◆ Hareketli parçacıklar (sıyrduino)
- ◆ Sipariş alan hizmet sağlayıcı örneği

◆ UML ile C++ Arasındaki İlişki

- ◆ Yeni veri tipi ve ilgili operatörleri tanımlama
  - ◆ iPad'in Osmos'u ya da Android'in Big Bang'i ve bölüm sonu canavarları arası karşılaştırma
  - ◆ Daire class'ının tanımlanması
  - ◆ Daireler arası işlemcilerin geliştirilmesi
  - ◆ Kullanıcı programı

◆ ROOT' tan Bahis...

- ◆ Kurulum ve "Merhaba dünya !!" alıştırmaları

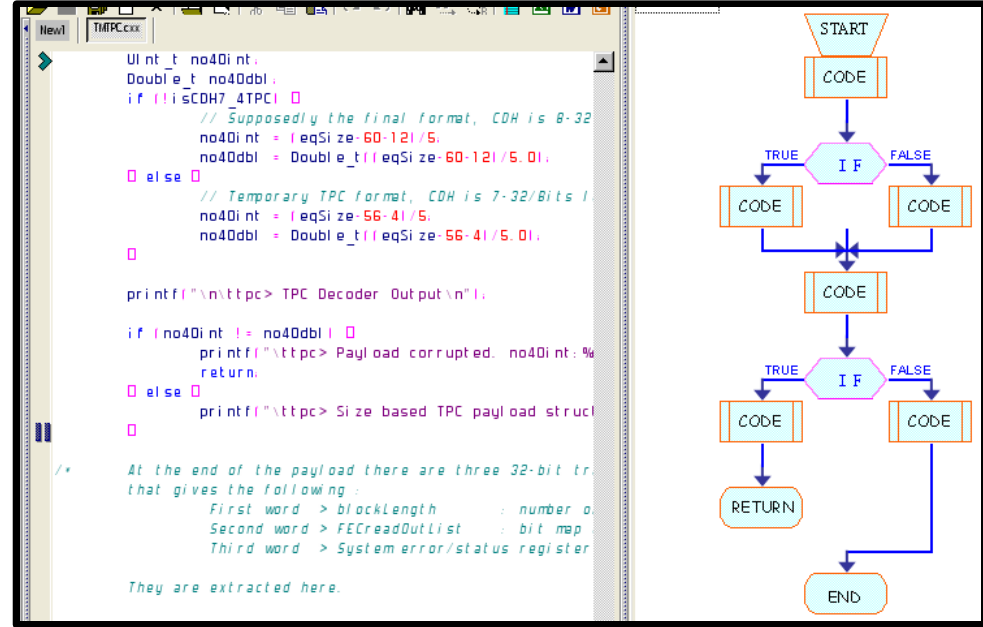

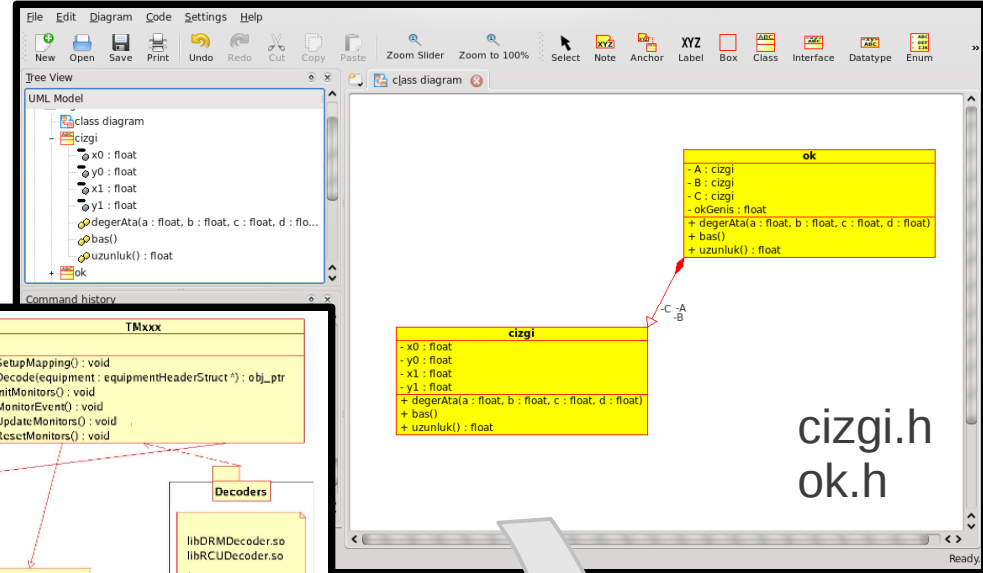
Düşünmek Derken...

Akış ve UML çizelgeleri

- Sıralı programlamada **akış** çizelgesi
- Nesne yönelimli programlamada **UML** (unified modelling language) diyagramı
- ➔ **UML** içindeki class için **akış** çizelgesi

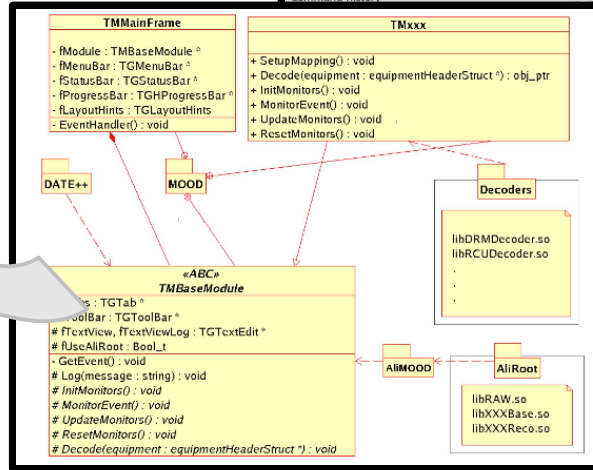
- ➔ **UML'den class hiyerarşisi** ve
- ➔ **Class hiyerarşisi** 'nden **UML** üretmek mümkündür


```
class Dortgen: public CokKenar {
public:
    int Alan ()
    { return (genislik * uzunluk) / 2; }
};

class Ucgen: public CokKenar {
public:
    int Alan ()
    { return (genislik * uzunluk) / 2; }
};
```

UML' den üretilmiş kaynak.

Daha Karışık

Örnek #2

Yeni veri çeşidi yazmak ve UML hiyerarşisi Kurmak

- **Syntax** error' u bana **derleyici** söyleyebilir (**semantik** hataları değil)
- **Mimari** hataları **için** bu **geçerli değil**, dolayısı ile ~1000 satırı aşkın bir kodun içinde kaybolmamak için bir tasarım ortama ihtiyacım var:

• Unified Modeling Language (UML)

• Paradigması/fikri şu:

→ Nesnelere olsun (dörtgen)

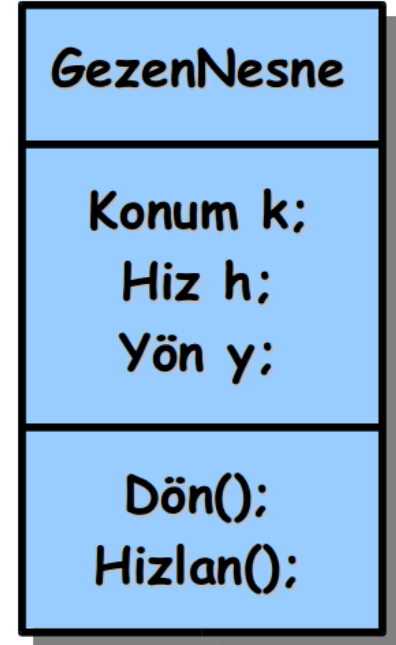
→ Herbir nesne tanımlansın:

→ ismi (class isim;)

→ ne bildiği (member variables)

→ ne yaptığı (methods, member functions)

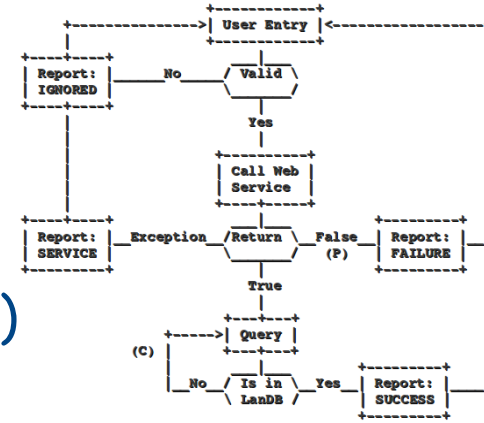
→ Hedef, bu nesnelere işlevsel bir hiyerarşisi olsun

UML Demek...

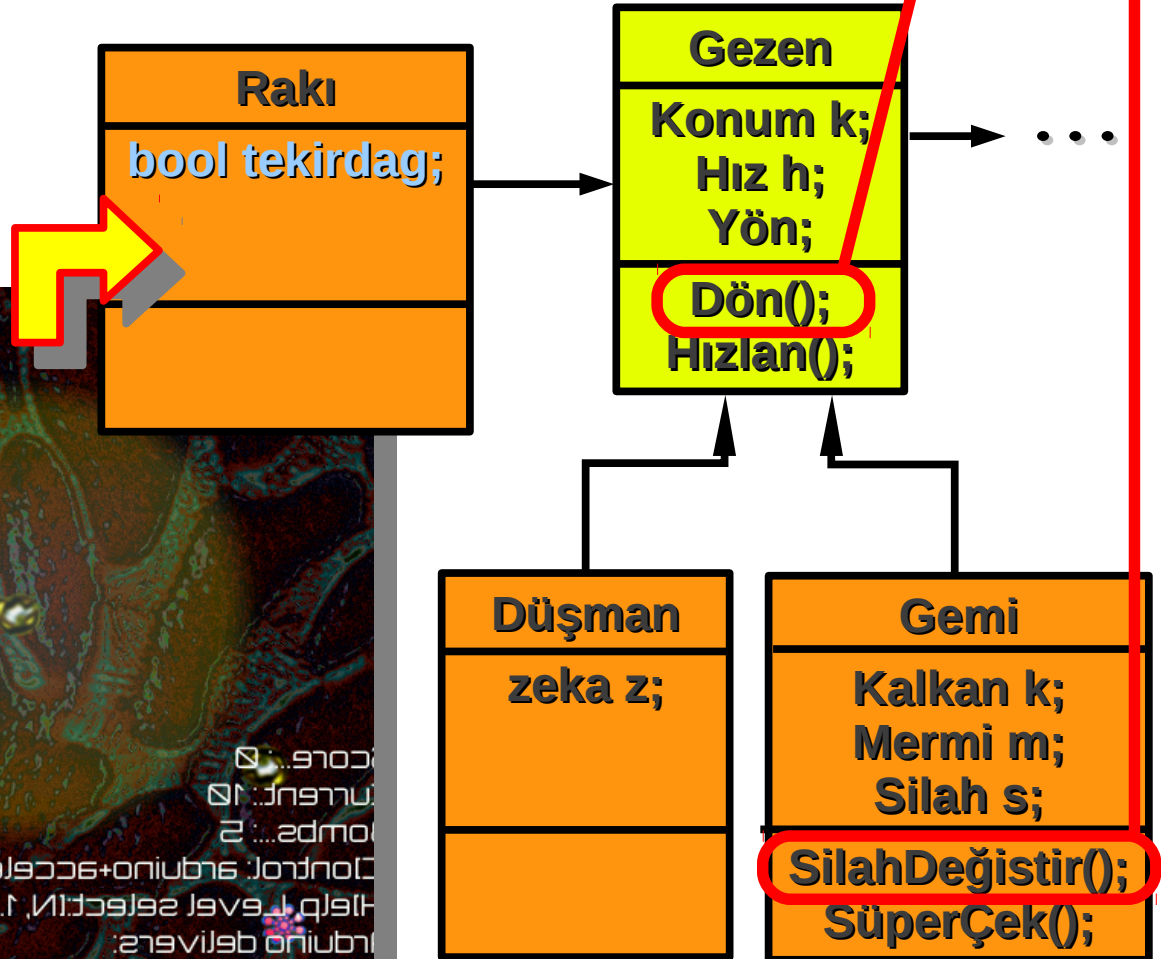
Farklı bakış açıları demektir

- Akış Çizelgesi → Sıralı programlama (For Tran, C v.b.)
- UML Diyagramı → Nesne Yönelimli (C++, java, python v.b.)

UML birkaç farklı algılama yolunu mümkün kılar:

- Use case diagrams
- *Class diagrams*
- Object diagrams
- Sequence diagrams
- Collaboration diagrams
- Statechart diagrams
- Activity diagrams
- Component diagrams
- Deployment diagrams

UML ile Tasarım Alıştırması

Sipariş hizmet sağlayıcı

- Bir ödeme yazılımı (amazon.com'unki gibi)
- Merkez nesnem sipariş
  - + verildiği tarihi ve şu anki durumunu **biliyor**

Sipariş
Tarih Durum
VergiHesapla ToplamHesapl TplAğırlkHesap

- + kendisine vergi miktarı, toplam fiyatı ve toplam ağırlığı **sorulabiliyor**
- Bu nesne bunlar dışında hiçbirşey **bilmiyor**
  - + sınıf tanımı ve uygulaması kısa kalıyor, bu iyi bir şey
- Ne sipariş edilmiş ?
  - + Beni ilgilendirmez !.. (**Bİ**)

UML ile Tasarım Alıştırması

Sipariş hizmet sağlayıcı

- Ortada bir sipariş varsa bu, bir alıcıyı gerekli kılar
- Alıcı kişi/müşteri bir isme ve adrese sahip

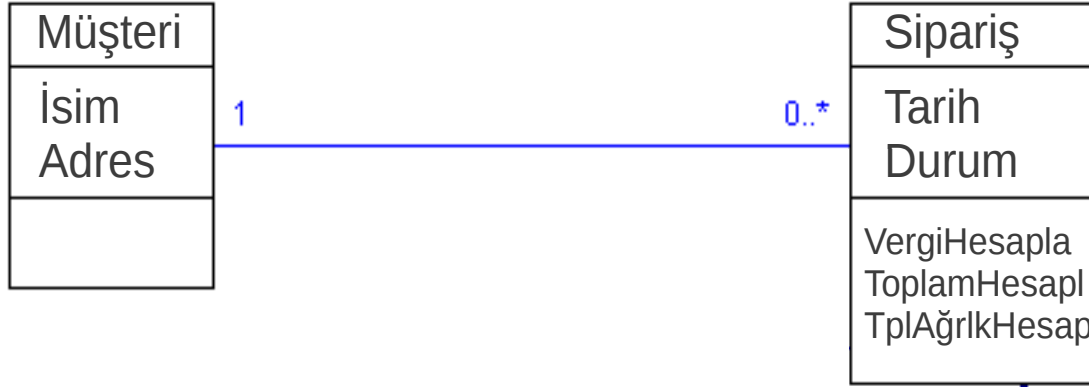
Müşteri
İsim Adres

Sipariş
Tarih Durum
VergiHesapla ToplamHesapl TplAęrıkHesap

UML ile Tasarım Alıştırması

Sipariş hizmet sağlayıcı

- Ortada bir sipariş varsa bu, bir **alıcıyı** gerekli kılar
- Alıcı kişi/müşteri bir **isme** ve **adrese sahip**

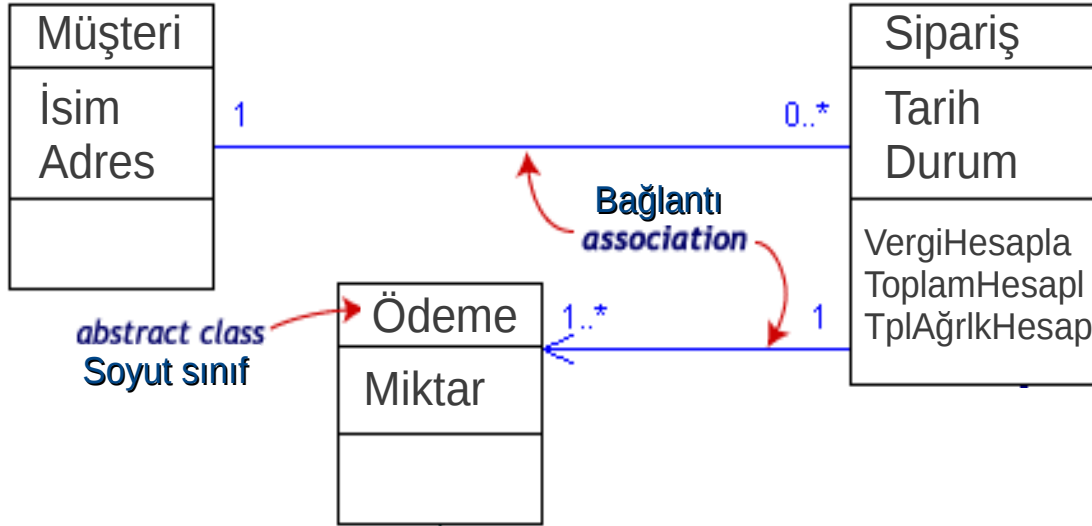
- Aralarındaki **ilişki** düz çizgi (çifttarafılı)
  - + Sipariş sınıf'ı Müşteri cinsinden bir **değişkene** sahip demek
- Sayılar 1 ve "0..*" sırayla şu demek:
  - + (1) Bir **sipariş** sadece **bir alıcıya** sahip olabilir
  - + (0..*) Bir **alıcı herhangi bir sayıda** sipariş verebilir

UML ile Tasarım Alıştırması

Sipariş hizmet sağlayıcı

- Her sipariş'in bir bedeli vardır (Ödeme sınıfı)
- Sipariş'in ne kadar olduğunu **sorabilirim ama** ödemenin hangi sipariş için olduğunu **soramam** (bağlantı tek yönlü)

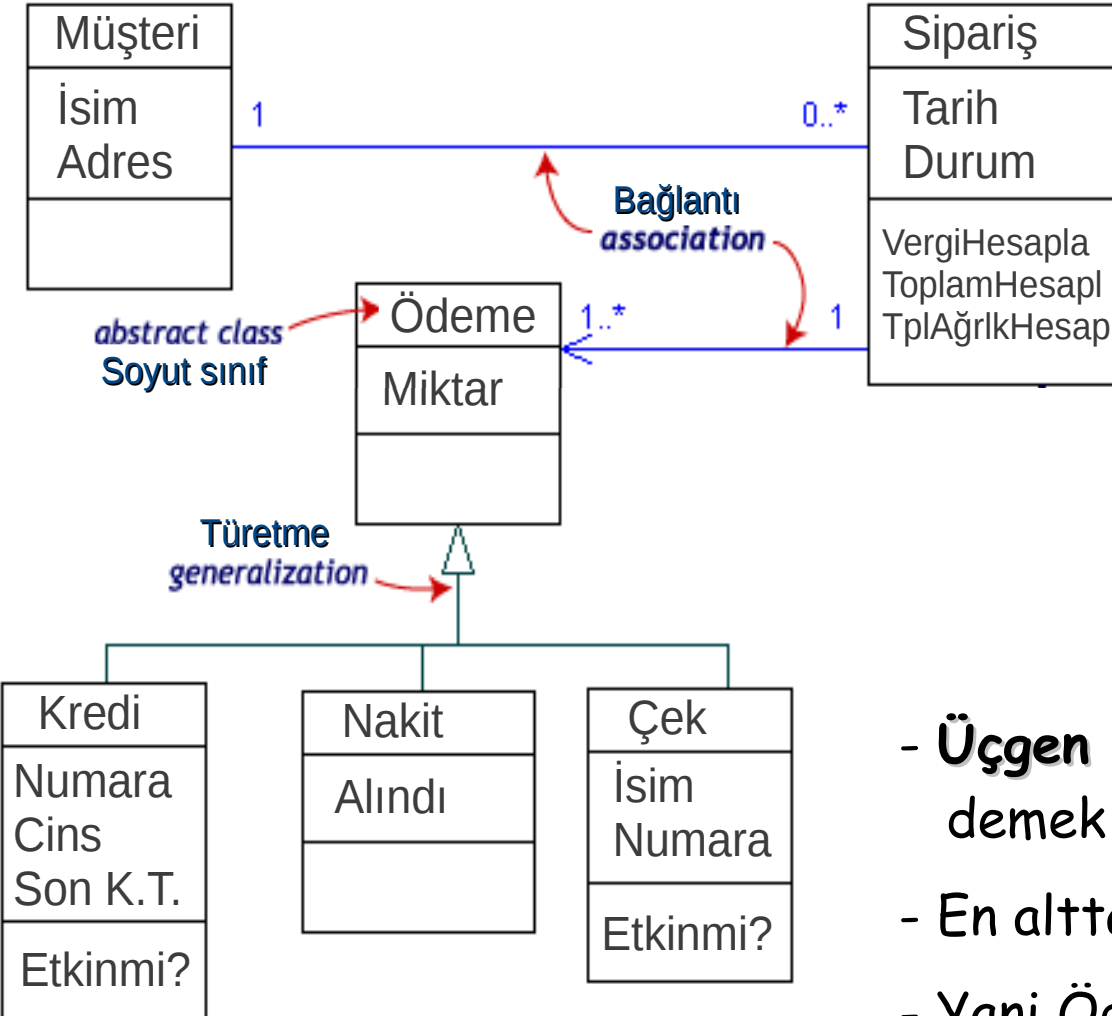

- Her sipariş için **en az bir ödeme** olmalı
- Ödeme nesnesi **sadece** miktarı biliyor
- Kartla mı, peşin mi ?
  - + **Bİ** → program kısa, kolay

UML ile Tasarım Alıştırması

Sipariş hizmet sağlayıcı

- Kredi, Nakit, Çek sınıf'ları **Ödeme**'den türedi
- Her biri **sadece** ilgili ödeme değişkenlerini biliyor ve bunlarla ilgili şeyleri yapabiliyor (Gerisi **Bi**)

- Bir yandan bunu nasıl yazabileceğinizi düşünün
- Üçgen, dörtgen örneğini hatırlayın

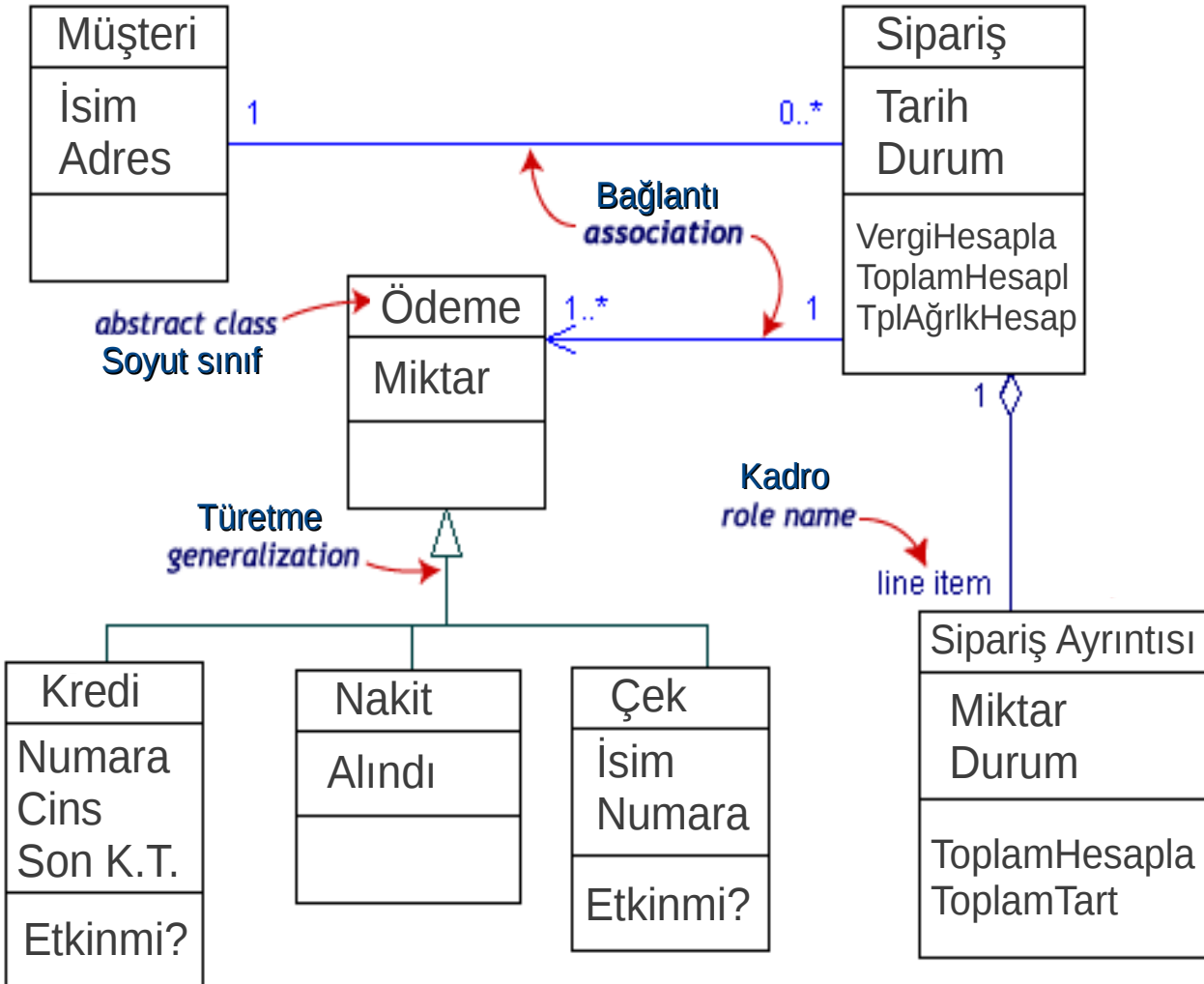
- **Üçgen ok** türemiş olmak (inheritance) demek
- En alttakiler, **Ödeme**'den türetilmişler
- Yani **Ödeme** bir ana sınıf (base class)

UML ile Tasarım Alıştırması

Sipariş hizmet sağlayıcı

- Her bir sipariş **en az bir sipariş ayrıntısına** sahip
- **Baklava ok** kolleksiyon demek, örneğin **array**, **vector** v.b.
- **Bağlantı tek yönlü**, sipariş nesnesi ayrıntısı ile ilgili cevap veriyor **ama...**

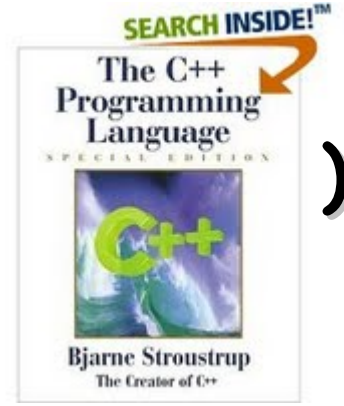
...tersi anlamlı değil (**Bi**)

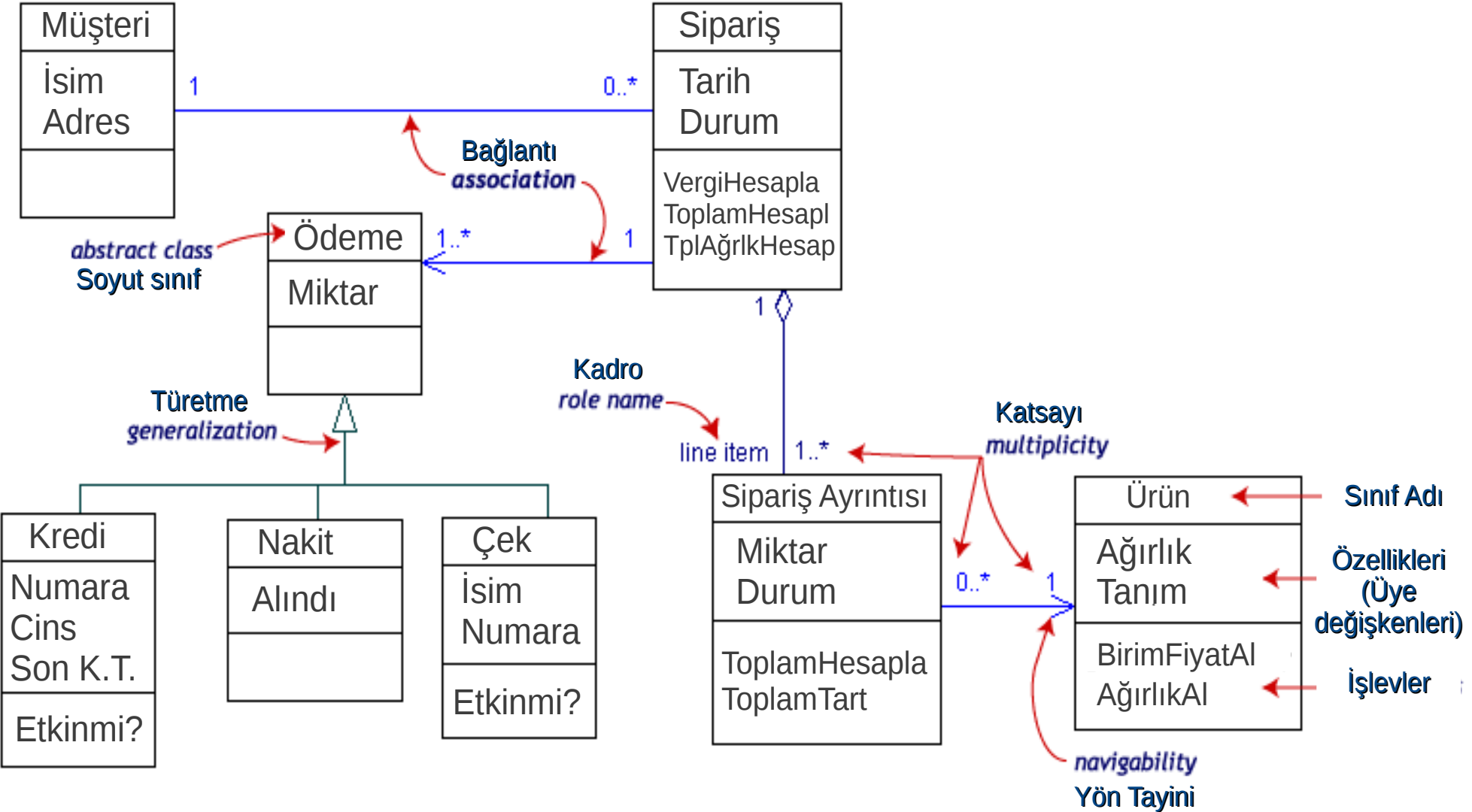
- Kac tane ?
+ (bil)
- Kaç lira ?
+ (hesapla)
- Ne kadar ağır ?
+ (hesapla)

UML ile Tasarım Alıştırması

Sipariş hizmet sağlayıcı

- Asıl satın alınabilen en küçük şey ise Ürün sınıfı cinsinden (ör:)
- Ağırlığını** ve **tanımı** biliyor
- Ağırlığını ve fiyatını veri tabanından **sorgulayabiliyor**

UML ile Tasarım Alıştırması

Sipariş hizmet sağlayıcı

- Her yazılımın temelde **3 düzeyi** var:

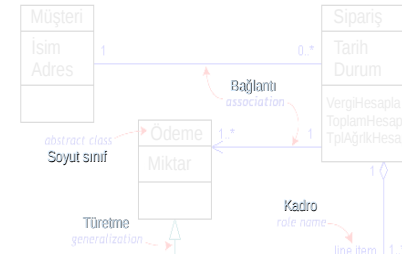
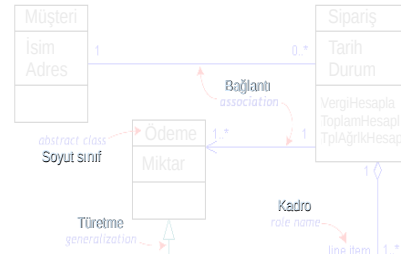
+ **Display** (kullanıcı ile etkileşim)

+ **Processing** (veri işlemek)

+ **Data** (veriye ulaşmak: kütük/veri tabanı okumak/yazmak)

- **Hangi sınıf** 'ın **hangi düzeyde** olduğu da düşünülmeli

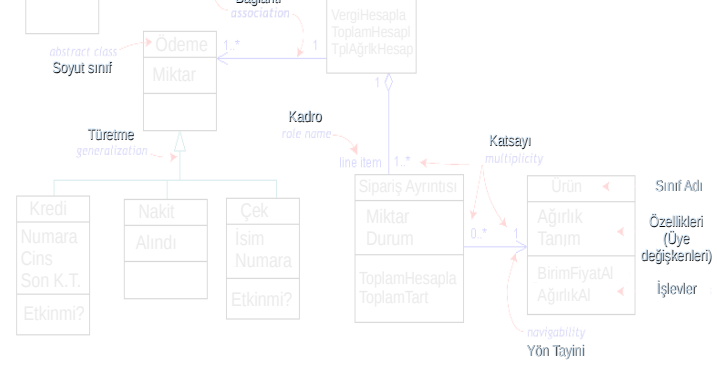
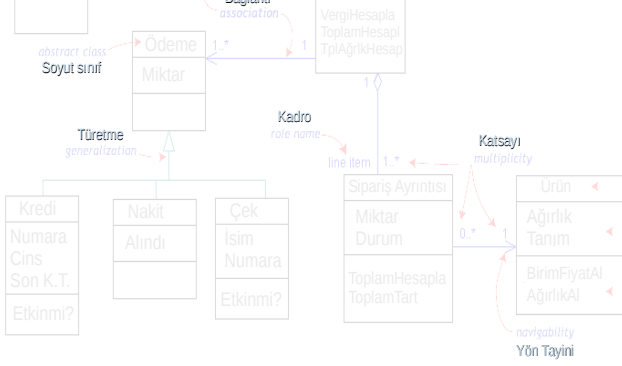
Display

Processing

Data

UML ile Tasarım Alıştırması

C'de olası bir alternatif ?

```
typedef struct siparis {
```

```
    Tarih d;
```

```
    Durum s;
```

```
    İsim n;
```

```
    Adres a;
```

```
    ...
```

```
    ...
```

```
    ...
```

```
    ...
```

```
    ...
```

```
    ...
```

```
    double ToplamHesapla();
```

```
    double AğırlıkHesapla();
```

```
};
```

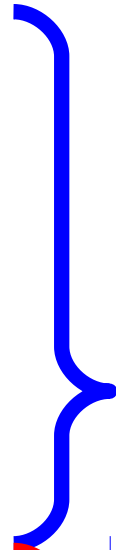

Tanımlanmış yeni veri tipi

Kullanım:

```
siparis o;
```

```
Double a=o.ToplamHesapla();
```


Sipariş ile ilgili değişkenler
(üye değişkenler yerine)

Sipariş ile ilgili işlevler
(üye işlevler yerine)

UML ile Tasarım Alıştırması

Seçime bağlı ödev

Kısım #1:

- ◆ Kendi yapabildiğiniz **her şeyin** algoritması yazılabilir mi ? Cevabınızı bir kaç cümle ile **savunun**.
- ◆ Bir önceki sayfadaki alternatifin sorunu nedir ?
  - mimari açıdan değerlendirin

Kısım #2:

- ◆ Bir oyun tanımlayın ve mimariini **kurun** (örnekteki oyunu kullanabilirsiniz)
- ◆ Mimari'ye yoğunlaşın uygulamaya değil ve yukarıda yaptığınız sınıf diyagramından ya **otomatik** kod üretin ya da **elle** yazın ki...
  - ...aklınızdaki **UML ↔ C++ karşılıklılığı** ile ilgili resim netleşsin

Algoritmik Düşünce ve C/C++ Hakkında

Programlama etkinliği üzerine bir değerlendirme

◆ Dikkat !! Çoğunlukla yaptığım temel hatalar

- ◆ ForTran yazıp, adına C deyip, C++ sanmak
- ◆ OO kütüphane kullan != C++ programla

◆ Amaç

- ◆ Geliştirici ne ister ne yapar ?

◆ Programlama Paradigmaları

◆ Sıralı: Temel Programlama İfadeleri

- ◆ Telefon defteri uygulaması
  - Döngüler ve şart koşma
  - Rastlantısal sayılar ile π 'nin hesaplanması
  - Farklı dillerdeki uygulaması ve akış çizelgesi

◆ Nesne yönelimli: karmaşadaki sadelik

- ◆ ÇokGen'den türeyen ÜçGen ve DörtGen
- ◆ Çizgiden Türeyen Ok
  - Cizgi class'ı ve uygulaması
  - Ok class'ı ve uygulaması
  - Kullanıcı programındaki kullanımı
  - Kullanıcı programında işaretçi ile kullanımı

◆ Kaynak (code), Öbek (heap) ve Yığın (stack)

- ◆ Yazılımların kullandığı hafıza bölgeleri

◆ Kütüphane derlemek ve kullanmak

- ◆ Cizgi ve ok class'larını libCizgiVeOk.so kütüphanesine derlemek ve kullanmak

◆ Düşünmek derken: Akış ve UML çizelgeleri

◆ UML ile düşünce/mimari geliştirmek

- ◆ Hareketli parçacıklar (sıyrduino)
- ◆ Sipariş alan hizmet sağlayıcı örneği

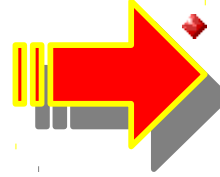
◆ UML ile C++ Arasındaki İlişki

◆ Yeni veri tipi ve ilgili operatörleri tanımlama

- ◆ iPad'in Osmos'u ya da Android'in Big Bang'i ve bölüm sonu canavarları arası karşılaştırma
- ◆ Daire class'ının tanımlanması
- ◆ Daireler arası işlemcilerin geliştirilmesi
- ◆ Kullanıcı programı

◆ ROOT' tan Bahis...

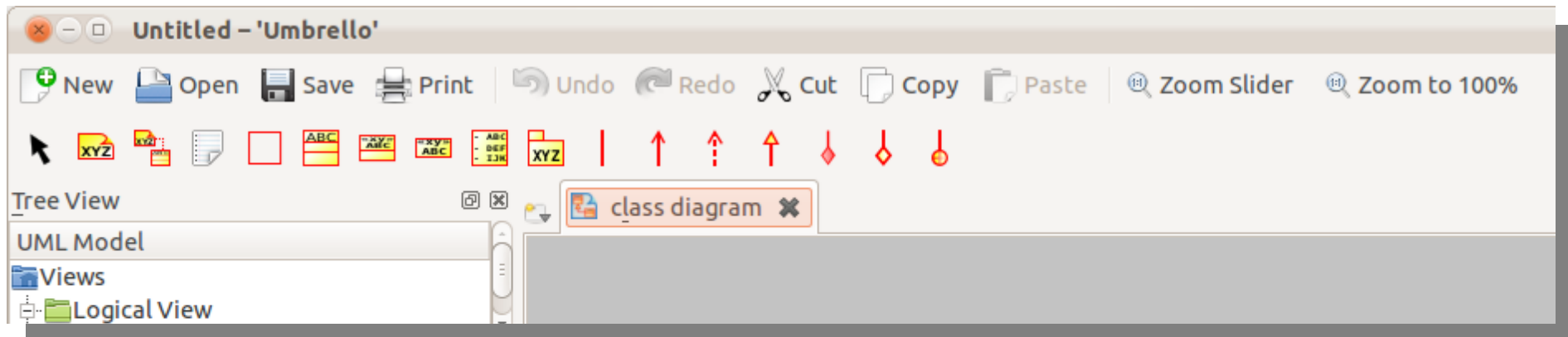
- ◆ Kurulum ve "Merhaba dünya !!" alıştırmaları

UML Tasarım Yazılımları

Kod'dan UML ve UML'den kod üreten araçlar

- Umlet, umbrello, gaphor, dia, bouml, uml-utilities, tcm, xfig, **v.b.**
- Chrome web browser'ı üzerinde çalışan **bile** var
- Bunlardan bazıları...
  - + ...sadece çizmek için (xfig gibi)
  - + ...sadece UML'den kod üretiyor
  - + ...sadece kod okuyup UML üretiyor
  - + ...iki yönlü UML<->Kod üretiyor
  - + ...komut satırı'nda bu iki işi yapıyor
- **Umbrello** hızlı bir arama ve denemede en iyisi(?) gibi görünüyor(?)
  - + Subjektif

Umbrello ile Bir Örnek

Kod'dan UML ve UML'den kod üreten araçlar

- Sıyrduino örneğini değerlendir
- Önce hareket eden 'şey'in **ast-üst yapısını** kur
- Sonra bunu, **oyun mimariine** koy (bu derste değil)

Umbrello ile Bir Örnek

Kod'dan UML ve UML'den kod üreten araçlar

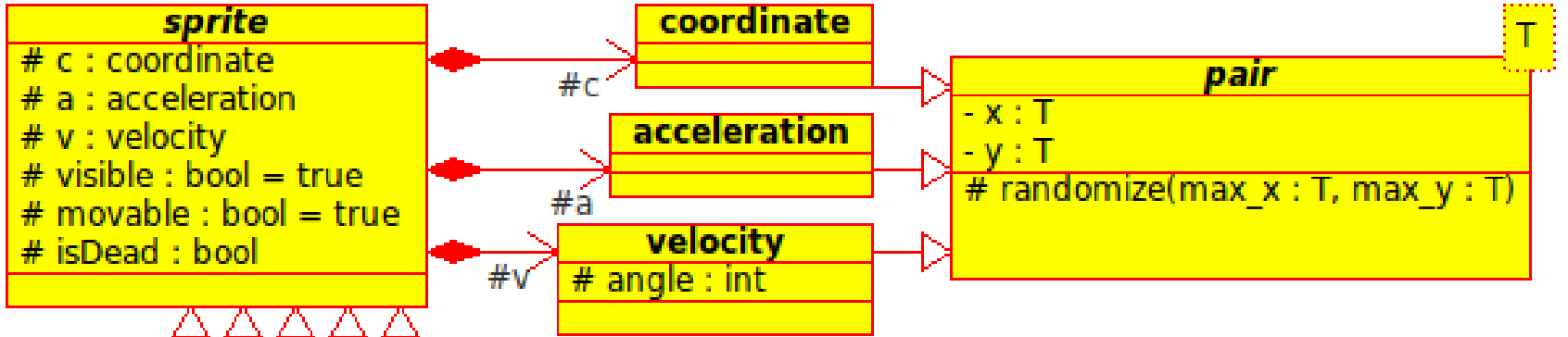
- Sıyrduino örneğini değerlendir
- Önce hareket eden 'şey'in **ast-üst yapısını** kur
- Sonra bunu, **oyun mimariine** koy (bu derste değil)

Sıyrduino filmi

Umbrello ile Bir Örnek

Kod'dan UML ve UML'den kod üreten araçlar

T

rangeBubble

raki

bomb

+ blast()

nme

- intelligent : bool = false
- intelligenceType : string = none
+ kamikaze(speed : int)

ship

- nSuperBombs : int = 3
- shield : int = 100
+ useSuperBomb()

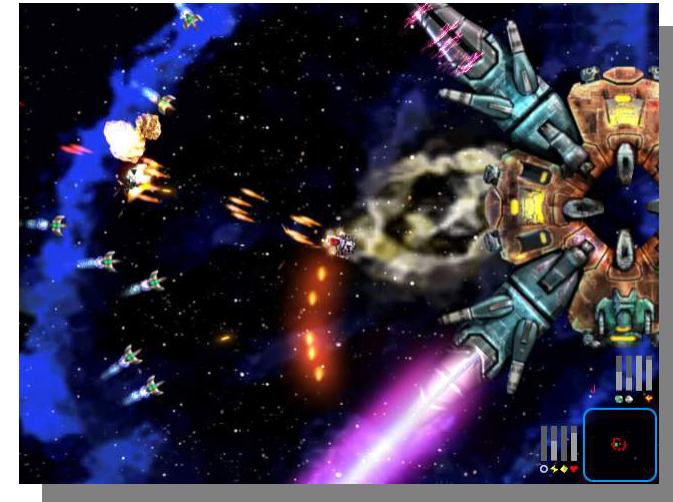
← Oyunda bu sınıf cinsinden değişken yarat

- Bu UML'den C++ kodu üret
- O kod'dan bu UML'yi üret
- Karşılaştır

Umbrello ile Bir Örnek

Kod'dan UML ve UML'den kod üreten araçlar

- Yeni kullanıcı veri tipi = **class** (ya da **struct**)
- Bu tipin değişkenlerini işleme tabi tutma kuralları = **operatörler**
- **Aşına** olduğumuz veri tiplerinden örnek:
  - + int, double, v.b. → veri tipi
  - + toplama, çıkarma, v.b. → operatörler
  - + $A*B$ için operatör şöyle tanımlı:
    - int **operator***() {return(A*B);}
  - + $A<B$ için "<" operatörü:
    - bool **operator<**() {return(A<B);}
- class **bolumSonuCanavari**;
- class **muonTrack**;
- class **ucgen**;

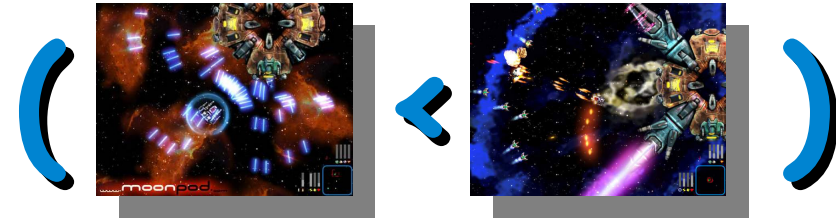

Kendin Tanımla Kendin Kullan

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- Tanımla: **class** bolumSonuCanavari

- Küçüktür (<) işlemcisini tanımla böylece

+ **bolumSonuCanavari** cinsinden olan değişkenleri karşılaştırabilirim

+ variable, instance, object

myType.cxx (160 GB Filesystem) - gedit

```
1#include<string> // string icin
2#include<cstdlib> // rand icin
3#include<iostream> // cout icin
4using namespace std; // Tembelim: 'std::cout' yerine
5 // kısaca 'cout' yeterli olsun diye
```

- Kullanacağın komutların tanımlı olduğu başlıkları ekle

Kendini Tanımla Kendini Kullan

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- **bolumSonuCanavari** veri tipini tanımla
- **eni**, **boyu**, **ağırlığı** ve **mermi** sayısı var
- bunları kullanarak '**zorluk**' belirle
- böylece '**<**' işlemi anlam kazansın


```
myType.cxx (160 GB Filesystem) - gedit
286.cxx x myType.cxx x
7 // _____
8 class bolumSonuCanavari {
9     private:
10         double en, boy, agirlik;
11         int mermi;
12     public:
13         // C'tor
14         bolumSonuCanavari();
15         // Karsilastirma operatorunu tanimliyorum
16         bool operator<(const bolumSonuCanavari);
17         void goster();
18 };
19
```


Kendini Tanımla Kendini Kullan

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- Constructor (**C'tor**) rastgele sayılar atar
- 0 ile 100 arasında değer alır **yeni yaratılan her nesne**
  - + variable, object, instance

```
myType.cxx (160 GB Filesystem) - gedit
286.cxx x myType.cxx x
20 // _____
21 bolumSonuCanavari::bolumSonuCanavari() {
22     // C'tor initiates the instance (variable)
23
24     en = (rand()/(1.0 * RAND_MAX)) * 100.0;
25     boy = (rand()/(1.0 * RAND_MAX)) * 100.0;
26     agirlik = 1.0 + (rand()/(1.0 * RAND_MAX)) * 100.0;
27     mermi = (rand()/(1.0 * RAND_MAX)) * 100.0;
28 }
29
```


Kendini Tanımla Kendini Kullan

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- bolumSonuCanavari için **küçüktür** operatörünü tanımla
- üye işlevin adı **'operator<'**
- benzer şekilde sunlar da var: **operator>**, **operator/**, **operator***, **operator[]**, **operator+**, **operator-**, v.b.

```
30 // _____
31 bool bolumSonuCanavari::operator<(const bolumSonuCanavari bsc) {
32     // Kucuktur operatorunu tanimliyoruz
33
34     double ff0; // Ilk operand icin fitness function
35     double ff1; // Ikinci operand icin fitness function
36
37     // Keyfi karsilastirma kriterim
38     ff0 = (this->en * this->boy) / this->agirlik + this->mermi;
39     ff1 = (bsc.en * bsc.boy) / bsc.agirlik + bsc.mermi;
40
41     // Buyuk mu degil mi
42     return (ff0<ff1);
43 }
44
```

Kendin Tanımla Kendin Kullan

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- Nesne kendisini **göstersin**
- Böylece **sağlamasını** yapabilelim

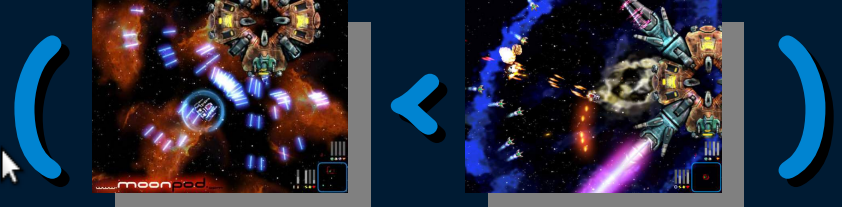
```
myType.cxx (160 GB Filesystem) - gedit
286.cxx x myType.cxx x
45 //
46 void bolumSonuCanavari::goster() {
47     // Display private members
48     cout<<"En:"<<en<<" - Boy:"<<boy
49         <<" - Agirlik:"<<agirlik
50         <<" - Mermi:"<<mermi
51         <<endl; // C'deki "\n" anlamında, end line
52             // ya da bir <cr> yaz (carriage return)
53 }
54
```

Kendin Tanımla Kendin Kullan

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- Kütüphanemiz tamamlanmıştır
- Şimdi iki canavar yaratalım ve karşılaştıralım

```
myType.cxx (160 GB Filesystem) - gedit
286.cxx x myType.cxx x
55 // _____
56 int main() {
57     // İki bolum sonu canavari yarat, karsilastir
58     // ve ilk olarak guclu olani goster.
59
60     bolumSonuCanavari canavar0, canavar1; // Create instance
61
62     // Bu karmasik karsilastirma islemini biz tanımladik
63     if (canavar0 < canavar1) {
64         canavar1.goster();
65         canavar0.goster();
66     } else {
67         canavar0.goster();
68         canavar1.goster();
69     }
70
71     exit(0); // Kibarca cik programdan
72 }
```


Kendin Tanımla Kendin Kullan

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

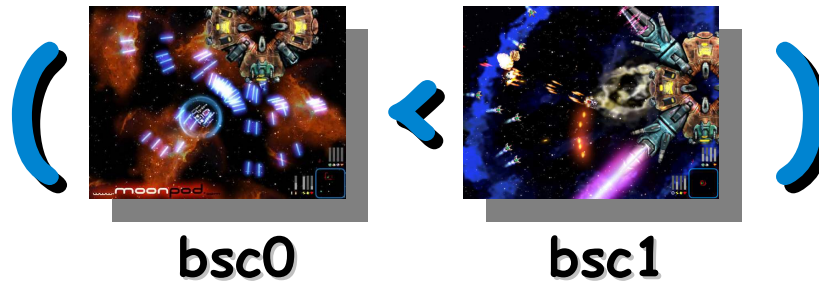
- Derleyip çalıştırdığımızda:

+ **ilkinin** zorluk seviyesi **128.168243859** iken

+ **ikincininki** **120.779886749**

```
o@olmak-x200: ~/Documents/odtuYefCalismaGrubu
o@olmak-x200:~/Documents/odtuYefCalismaGrubu$ g++ myType.cxx -o myType
o@olmak-x200:~/Documents/odtuYefCalismaGrubu$ ./myType
En:91.1647 - Boy:19.7551 - Agirlik:34.5223 - Mermi:76
En:84.0188 - Boy:39.4383 - Agirlik:79.3099 - Mermi:79
o@olmak-x200:~/Documents/odtuYefCalismaGrubu$
```

- Yani **karşılaştırma operatörü** istediğim gibi çalıştı

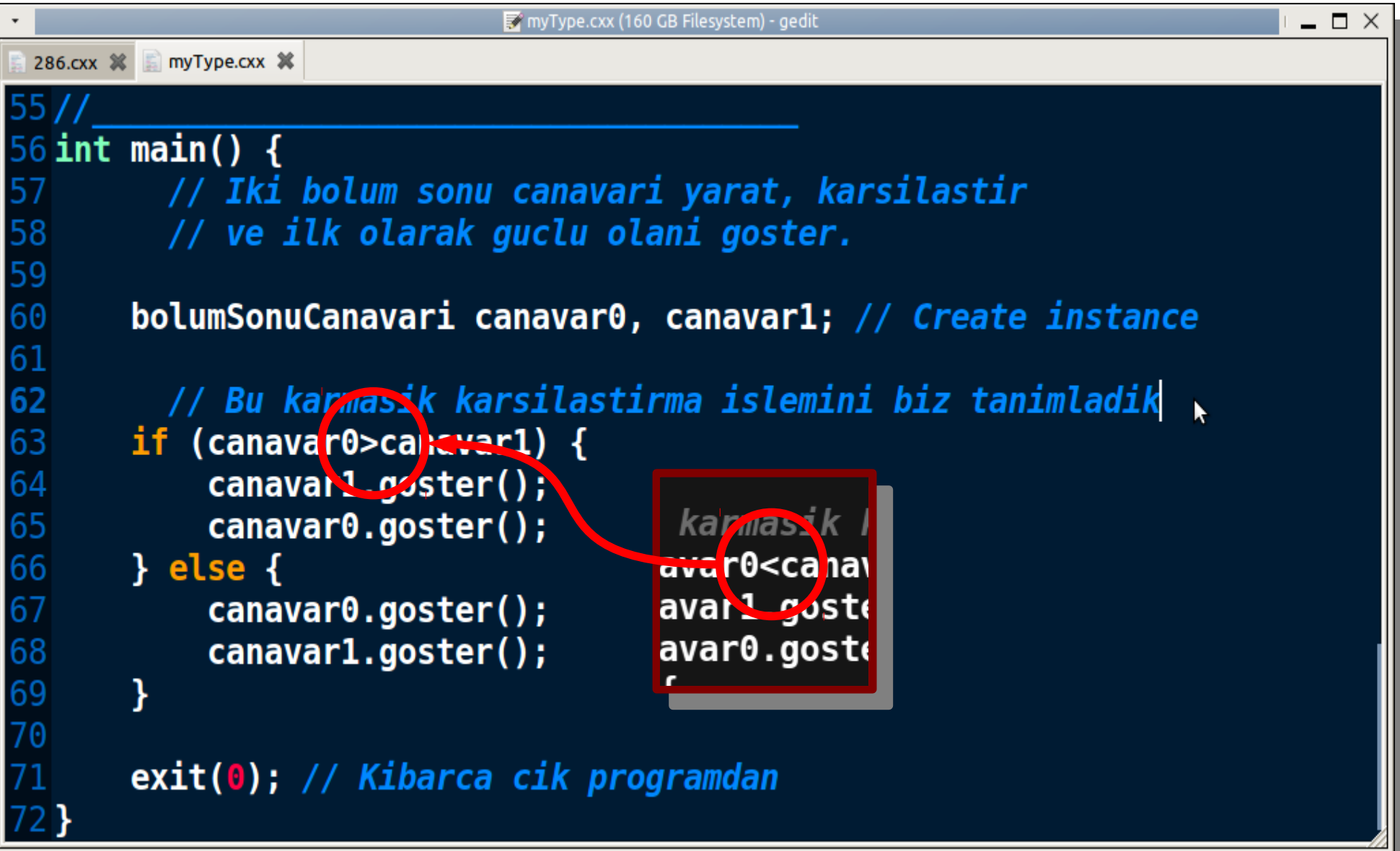

Kendin Tanımla Kendin Kullan

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- **Tanımlamadığımız** büyüktür operatörünü (>) kullanmayı deneyelim

```
myType.cxx (160 GB Filesystem) - gedit
286.cxx x myType.cxx x
55 //
56 int main() {
57     // İki bolum sonu canavari yarat, karsilastir
58     // ve ilk olarak guclu olanı goster.
59
60     bolumSonuCanavari canavar0, canavar1; // Create instance
61
62     // Bu karmasik karsilastirma islemini biz tanımladık
63     if (canavar0 > canavar1) {
64         canavar1.goster();
65         canavar0.goster();
66     } else {
67         canavar0.goster();
68         canavar1.goster();
69     }
70
71     exit(0); // Kibarca cik programdan
72 }
```


Kendin Tanımla Kendin Kullan

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- Derlemek **mümkün değil** çünkü tanımlamadığımız bir işlem
- Operator (**>**) henüz **anlamalı değil**

```
o@olmak-x200: ~/Documents/odtuYefCalismaGrubu
o@olmak-x200:~/Documents/odtuYefCalismaGrubu$ g++ myType.cxx -o myType
myType.cxx: In function 'int main()':
myType.cxx:63:18: error: no match for 'operator>' in 'canavar0 > canavar1'
o@olmak-x200:~/Documents/odtuYefCalismaGrubu$
```

return(<): // OK

return(>): // ~~OK~~

- **Ödev** olarak **diğer işlevleri** tanımlayabilirsiniz ya da kendiniz bir veri tipi yaratıp alıştırmayı tekrarlayabilirsiniz

Algoritmik Düşünce ve C/C++ Hakkında

Programlama etkinliği üzerine bir değerlendirme

◆ **Dikkat !!** Çoğunlukla yaptığım temel hatalar

- ◆ ForTran yazıp, adına C deyip, C++ sanmak
- ◆ OO kütüphane kullan != C++ programla

◆ Amaç

- ◆ Geliştirici ne ister ne yapar ?

◆ Programlama Paradigmaları

- ◆ **Sıralı:** Temel Programlama İfadeleri

- ◆ Telefon defteri uygulaması
  - Döngüler ve şart koşma
  - Rastlantısal sayılar ile π 'nin hesaplanması
  - Farklı dillerdeki uygulaması ve akış çizelgesi

- ◆ **Nesne yönelimli:** karmaşadaki sadelik

- ◆ ÇokGen'den türeyen ÜçGen ve DörtGen
- ◆ Çizgiden Türeyen Ok
  - Cizgi class'ı ve uygulaması
  - Ok class'ı ve uygulaması
  - Kullanıcı programındaki kullanımı
  - Kullanıcı programında işaretçi ile kullanımı

◆ Kaynak (code), Öbek (heap) ve Yığın (stack)

- ◆ Yazılımların kullandığı hafıza bölgeleri

◆ Kütüphane derlemek ve kullanmak

- ◆ Cizgi ve ok class'larını libCizgiVeOk.so kütüphanesine derlemek ve kullanmak

◆ Düşünmek derken: Akış ve UML çizelgeleri

- ◆ UML ile düşünce/mimari geliştirmek

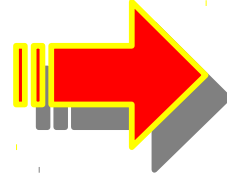
- ◆ Hareketli parçacıklar (sıyrduino)
- ◆ Sipariş alan hizmet sağlayıcı örneği

◆ UML ile C++ Arasındaki İlişki

- ◆ Yeni veri tipi ve ilgili operatörleri tanımlama
  - ◆ iPad'in Osmos'u ya da Android'in Big Bang'i ve bölüm sonu canavarları arası karşılaştırma
  - ◆ Daire class'ının tanımlanması
  - ◆ Daireler arası işlemcilerin geliştirilmesi
  - ◆ Kullanıcı programı

◆ ROOT' tan Bahis...

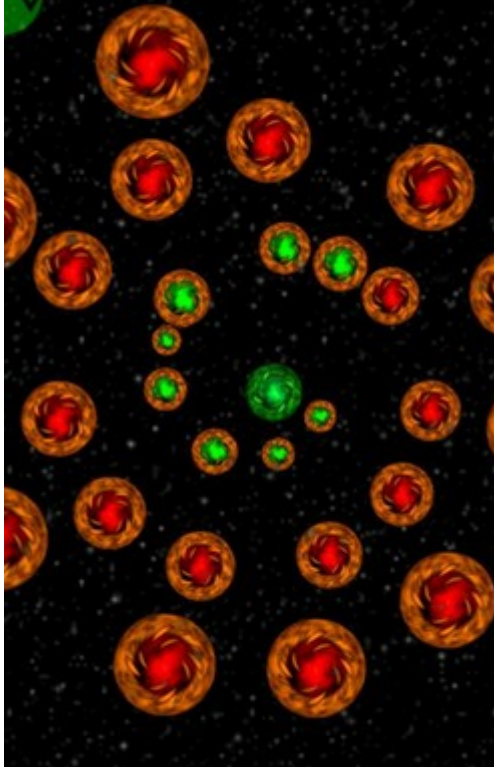
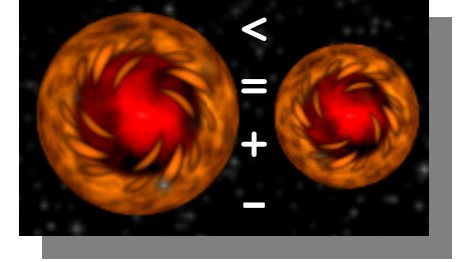
- ◆ Kurulum ve "Merhaba dünya !!" alıştırmaları

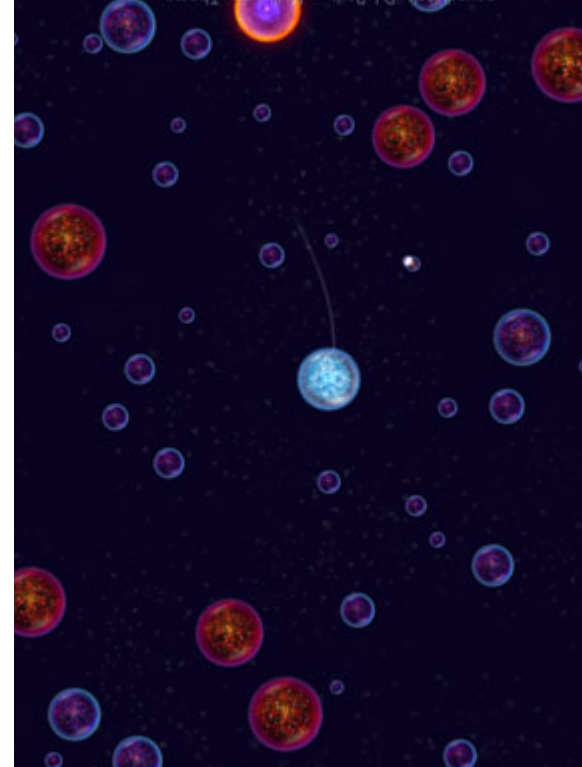
Geometrik Şekil Hiyerarşisi

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- İçinde küreler olan oyun yazıyorum: ben de küreyim
- Kürelerin bazıları **büyük** bazıları **küçük**
- Kendimden büyüğe dokunursam soğuruluyorum: **küçül**
- Kendimden küçüğe dokunursam soğuruyorum: **büyü**
- İlerlemek için dışarıya bişeyler atıp küçülüyorum

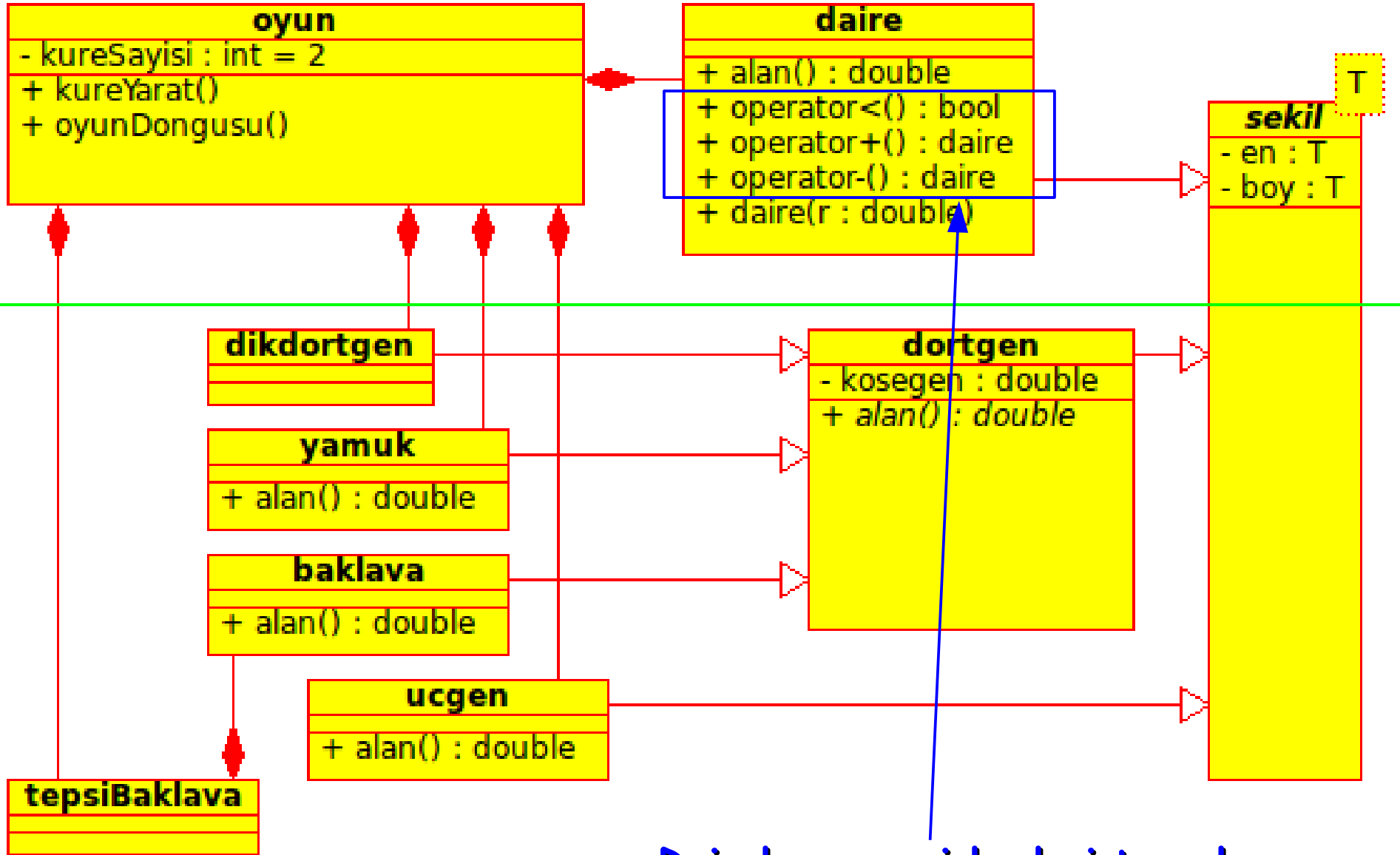
Big bang

Osmos

Geometrik Şekil Hiyerarşisi

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

Daireler arası işlemleri tanımla

Geometrik Şekil Hiyerarşisi

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

-**Ödev:** başka bir mimari düşünün; mesela:

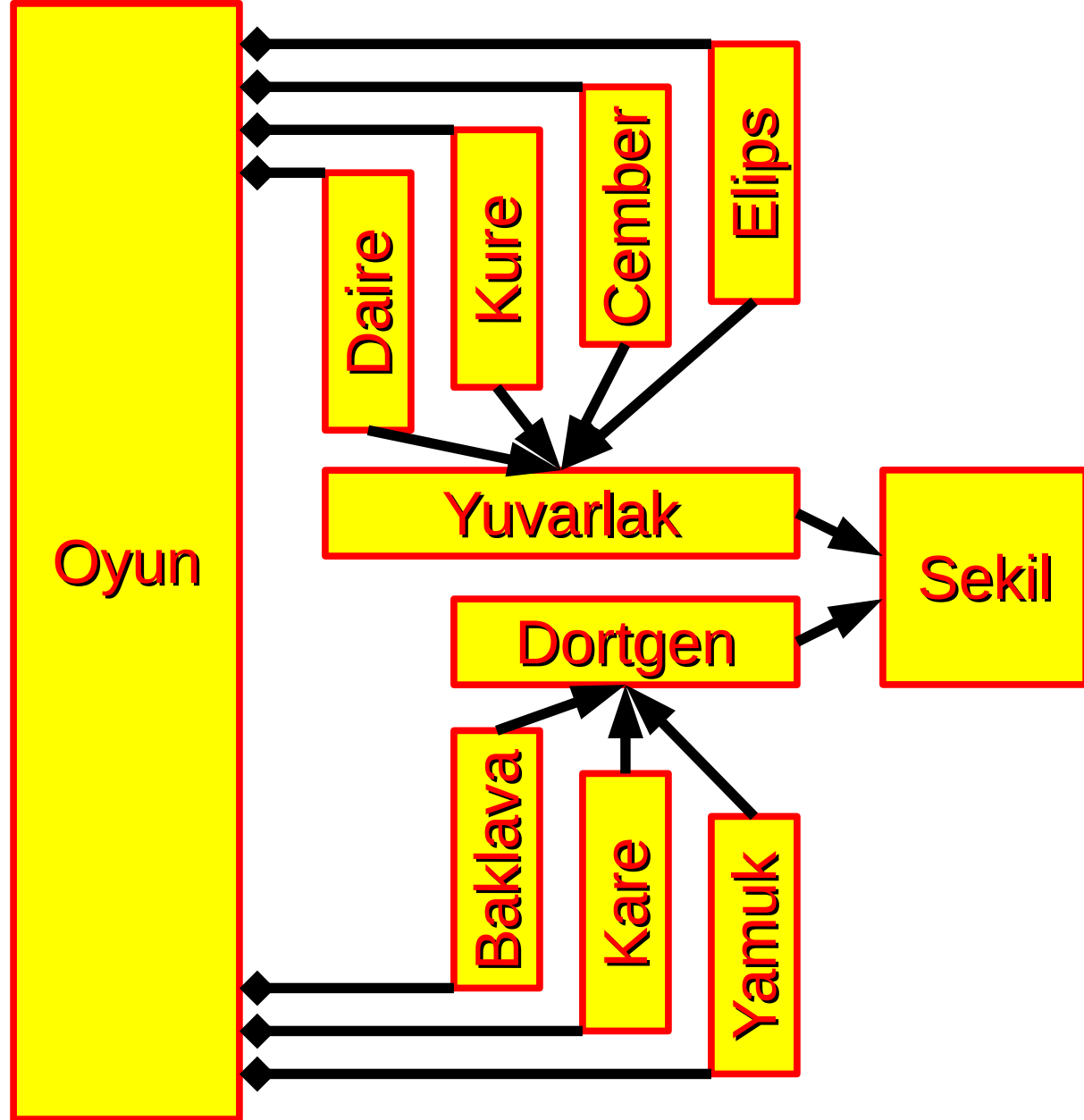
```
int main() {
```

```
    // Değişken yarat  
    oyun a;
```

```
    // Method çağır  
    a.oyna(5, 76, 3);
```

```
    // Çık  
    exit(0);
```

```
}
```


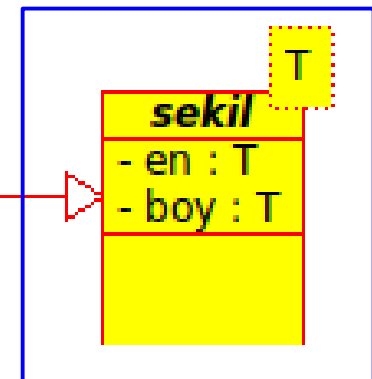
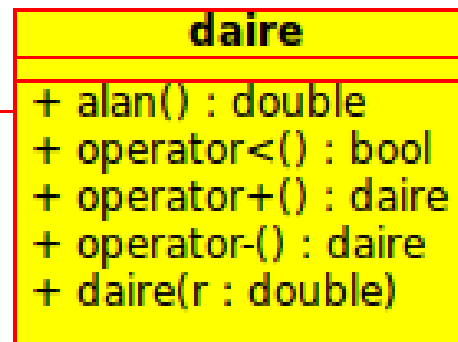
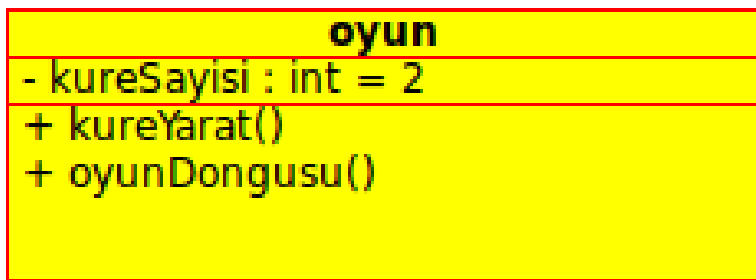
Geometrik Şekil Hiyerarşisi

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- Diğerlerinin kendisinden türeyeceği **soyut sınıfı** tanımlıyorum

```
1 class sekil {
2
3     protected:
4
5         double en;
6         double boy;
7
8     public:
9
10        // C'tor
11        sekil(double a = 1.0, double b = 1.0);
12
13        // Methods ( virtual means, derived
14        //                classes *can* redefine )
15        virtual double alan();
16        void setEn(double e);
17        void setBoy(double b);
18 };|
```

```
1 #include"sekil.h" /* where sekil is defined */
2
3 //
4 sekil::sekil(double a, double b) {
5     en = a;
6     boy = b;
7 }
8
9 //
10 double sekil::alan() {
11     return (en * boy);
12 }
13
14 //
15 void sekil::setEn(double e) {
16     en = e;
17 }
18
19 //
20 void sekil::setBoy(double b) {
21     boy = b;
22 }
```


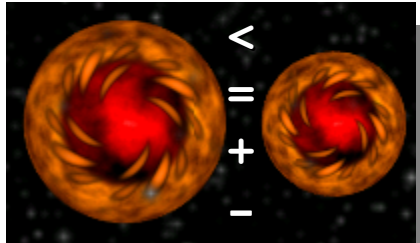
T

Geo. Şekil Hiyerarşisi

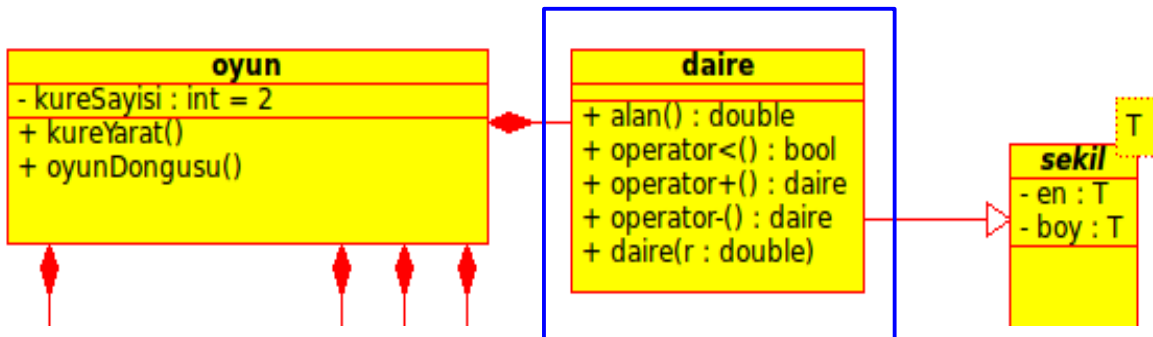
Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- Şekilden türeyen **daire** ve daireler arasında gerçekleştirilebilecek **işlevleri** tanımlıyorum

```
1 #include "sekil.h"
2
3 class daire : public sekil {
4
5     public:
6
7         // C'tor
8         daire(double r=1.0);
9
10        // Methodlar
11        double alan();
12        void setR(double r);
13
14        // İşlemleri tanımlıyorum
15        bool operator<(daire a);
16        daire operator+(daire a);
17        daire operator-(daire a);
18 };
19
```



```
1 #include "daire.h"
2
3 //
4 daire::daire(double r) {
5     // C'tor = initializer
6     en = boy = 2*r;
7 }
8
9 //
10 void daire::setR(double r) {
11     // Method
12     en = boy = 2*r;
13 }
14
15 //
16 double daire::alan() {
17     // Method
18     double r = en/2.0;
19     return (3.141592*r*r);
20 }
21
22 //
23 bool daire::operator<(daire a) {
24     // Kucuktur islemcisi
25     double r = en/2.0;
26     double ra = a.en/2.0;
27     return (3.141592*r*r < 3.141592*ra*ra);
28 }
29
30 //
31 daire daire::operator+(daire a) {
32     // Toplama islemcisi
33     daire sonuc(en/2 + a.en/2);
34     return sonuc;
35 }
36
37 //
38 daire daire::operator-(daire a) {
39     // Cikarma islemcisi
40     daire sonuc(en/2 - a.en/2);
41     return sonuc;
42 }
```


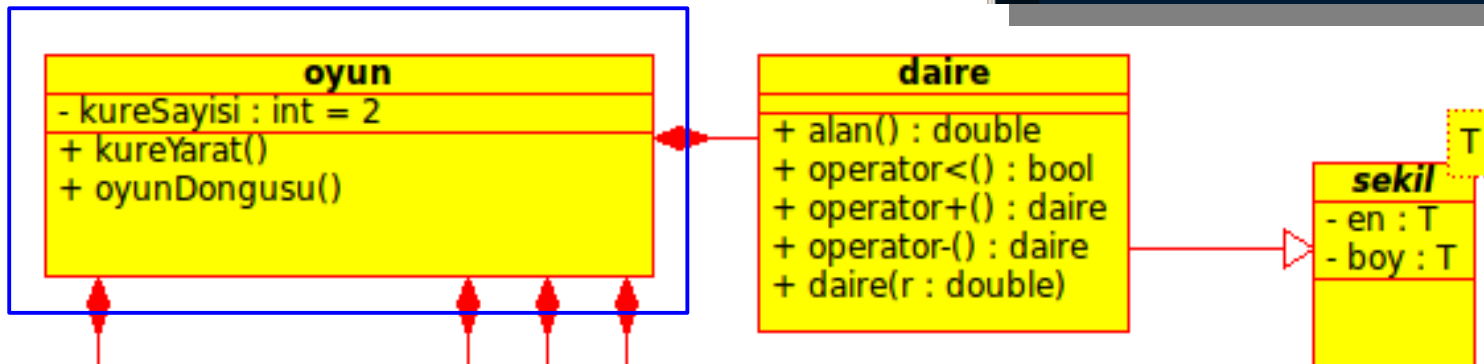
Geometrik Şekil Hiyerarşisi

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- İçinde **daire** cinsinden değişkenlerin yer alacağı **oyun sınıfı** tanımlanıyor
- **Oyun**'da **daire nesnelere** yaratılıp karşılaştırılacak

```
1 #include "daire.h"
2
3 class oyun {
4
5     private:
6
7         daire d0, d1, d2;
8
9     public:
10
11         // C'tor
12         oyun(double a, double b);
13
14         // Member
15         void calistir();
16 };
```

```
1 #include <iostream>
2 #include "oyun.h"
3 using namespace std;
4
5 //
6 oyun::oyun(double a, double b) {
7     // Buyukluk ver
8     d0.setR(a);
9     d1.setR(b);
10 }
11
12 //
13 void oyun::calistir() {
14     // Ayni islemleri yap
15     cout<<d0.alan()<<endl; // Alanlarini goster
16     cout<<d1.alan()<<endl;
17
18     if (d0<d1) { // Karsilastir
19         cout<<"Sonuc: d0<d1"<<endl;
20         d2 = d1-d0; // Cikart
21     } else {
22         cout<<"Sonuc: d1<d0"<<endl;
23         d2 = d1+d0; // Topla
24     }
25
26     cout<<d2.alan()<<endl; // Cikarma/Toplama
27     // sonucunu goster
28 }
```


Geometrik Şekil Hiyerarşisi

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- İki farklı **yoğurt yeğışı**:

+ main'i kullan

→ Oyun'a gerek yok

→ Kalabalık, yeniden kullanımı zor

+ oyun sınıfı'nı kullan

→ Sade, iş oyun sınıfı içine saklı, yeniden kullanımı kolay

→ Fazladan oyun sınıfına ihtiyaç var


```
1 #include<iostream> // std::cout burada tanımlı
2 #include"oyun.h" // oyun (analizim) veri tipi burada tanımlı
3 using namespace std; // her defasında 'std::' yazmayayım
4
5 int main() {
6
7     double r0(1.0), r1(3.0); // to play with
8
9     // OLASI ANA ROGRAM - I
10    // -----
11    cout << endl << " - I -" << endl;
12    daire d0(r0); // Daire yarat
13    daire d1(r1);
14    daire d2;
15
16    cout << d0.alan() << endl; // Alanlarını goster
17    cout << d1.alan() << endl;
18
19    if (d0<d1) { // Karsilastir
20        cout << "Sonuc: d0<d1" << endl;
21        d2 = d1-d0; // Cikart
22    } else {
23        cout << "Sonuc: d1<d0" << endl;
24        d2 = d1+d0; // Topla
25    }
26
27    cout << d2.alan() << endl; // Cikarma/Toplama
28    // sonucunu goster
29
30    // OLASI ANA ROGRAM - II
31    // -----
32    cout << endl << " - II -" << endl;
33    oyun a(r0, r1);
34    a.calistir();
35
36    return 0; // Kibarca cik
37 }
```


- I -

3.14159

28.2743

Sonuc: d0<d1

12.5664

- II -

3.14159

28.2743

Sonuc: d0<d1

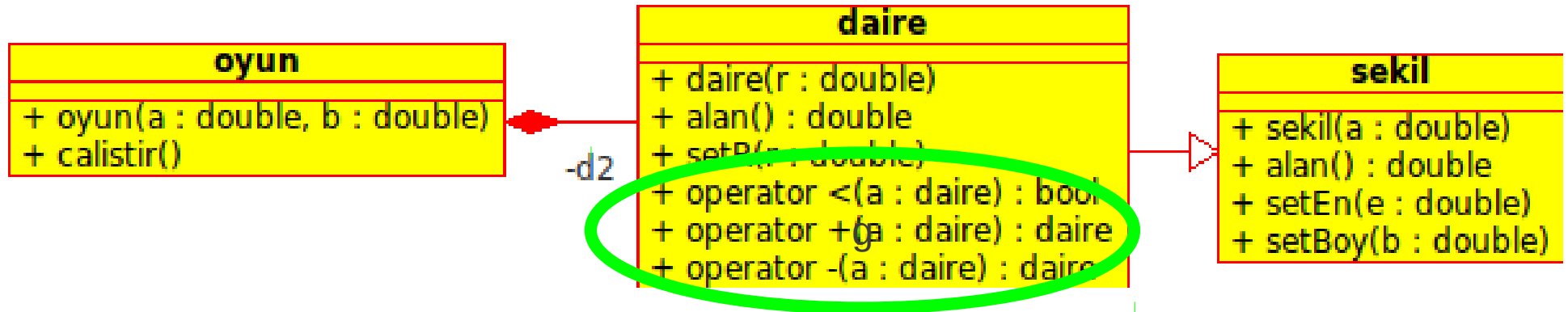
12.5664

Geometrik Şekil Hiyerarşisi

Yeni veri tipi ve ilgili işlemcileri tanımlama

- Aşağıdaki UML'yi sağlayan bir C++ programı varsaydıığımızda, **operatörleri** base-class'ta **tanımlamak** dairenin implementasyonunu kısaltırdı **ama ... ?**

Operatörleri, daire'den alıp şekil sınıfına'ına alırsam ne olur ?

Algoritmik Düşünce ve C/C++ Hakkında

Programlama etkinliği üzerine bir değerlendirme

⚡ Dikkat !! Çoğunlukla yaptığım temel hatalar

- ⚡ ForTran yazıp, adına C deyip, C++ sanmak
- ⚡ OO kütüphane kullan != C++ programla

⚡ Amaç

- ⚡ Geliştirici ne ister ne yapar ?

⚡ Programlama Paradigmaları

⚡ Sıralı: Temel Programlama İfadeleri

- ⚡ Telefon defteri uygulaması
  - Döngüler ve şart koşma
  - Rastlantısal sayılar ile π 'nin hesaplanması
  - Farklı dillerdeki uygulaması ve akış çizelgesi

⚡ Nesne yönelimli: karmaşadaki sadelik

- ⚡ ÇokGen'den türeyen ÜçGen ve DörtGen
- ⚡ Çizgiden Türeyen Ok
  - Cizgi class'ı ve uygulaması
  - Ok class'ı ve uygulaması
  - Kullanıcı programındaki kullanımı
  - Kullanıcı programında işaretçi ile kullanımı

⚡ Kaynak (code), Öbek (heap) ve Yığın (stack)

- ⚡ Yazılımların kullandığı hafıza bölgeleri

⚡ Kütüphane derlemek ve kullanmak

- ⚡ Cizgi ve ok class'larını libCizgiVeOk.so Kütüphanesine derlemek ve kullanmak

⚡ Düşünmek derken: Akış ve UML çizelgeleri

⚡ UML ile düşünce/mimari geliştirmek

- ⚡ Hareketli parçacıklar (sıyrduino)
- ⚡ Sipariş alan hizmet sağlayıcı örneği

⚡ UML ile C++ Arasındaki İlişki

- ⚡ Yeni veri tipi ve ilgili operatörleri tanımlama
  - ⚡ iPad'in Osmos'u ya da Android'in Big Bang'i ve bölüm sonu canavarları arası karşılaştırma
  - ⚡ Daire class'ının tanımlanması
  - ⚡ Daireler arası işlemcilerin geliştirilmesi
  - ⚡ Kullanıcı programı

⚡ ROOT' tan Bahis...

- ⚡ Kurulum ve "Merhaba dünya !!" alıştırmaları

ROOT: Derle ve Merhaba Dünya Alıştırması

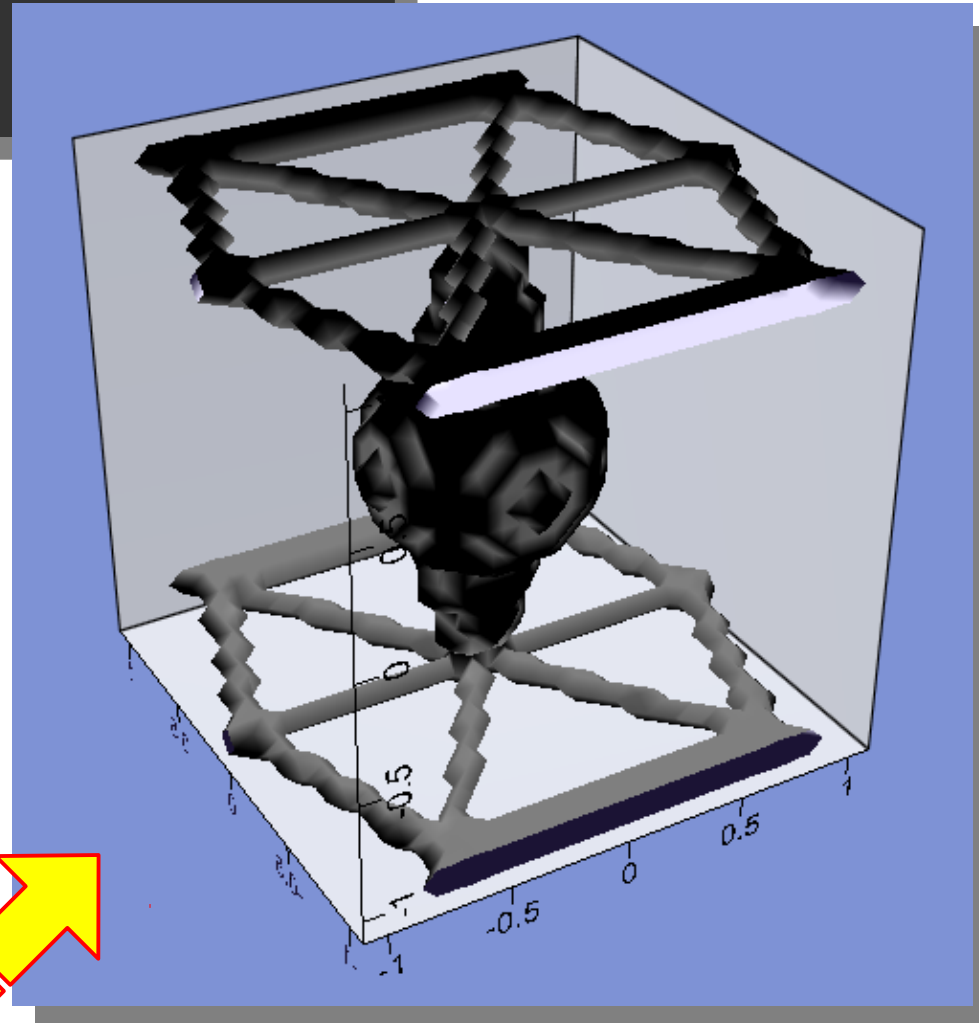
Yıldız savaşlarından Tie Fighter Örneği

```
> tar xvfz root_v5.32.00.source.tar.gz
> export ROOTSYS=$HOME/root
> export PATH=$PATH:$ROOTSYS/bin
> export LD_LIBRARY_PATH=$LD_LIBRARY_PATH:$ROOTSYS/lib
> cd root
> ./configure
> make
> sudo make install
> _
```

```
# root -l
> TF3 *tieFighter = new
TF3("tieFighter", "(x^2+y^2+z^2<0.2)+
((y^2+z^2<0.08)*(x<0.4)*(x>0))+
(x^2+4*y^2<(1-TMath::Abs(z))*0.12)+
((TMath::Abs(z)<0.95)*(TMath::Abs(z)
>0.9)*(TMath::Abs(x)
+TMath::Abs(y)*0.3<1))+
((TMath::Abs(z)<1)*(TMath::Abs(z)>0.
89))*((TMath::Abs(x)<0.7)*(TMath::Abs
s(y)>0.9)+(TMath::Abs(y)<0.035)+
(x>y*0.7-0.05)*(x<y*0.7+0.05)+(-
x>y*0.7-0.05)*(-x<y*0.7+0.05)+
((TMath::Abs(x)
+TMath::Abs(y)*0.3<1.05)*(TMath::Abs
(x)+TMath::Abs(y)*0.3>0.95)))", -
1.1,1.1,-1.1,1.1,-1.1,1.1);
> tieFighter->Draw()
```


◆ Çevreselleri ata,
derle, yükle ve
ROOT kullanıma
hazır

Algoritmik Düşünce ve C/C++ Hakkında

Programlama etkinliği üzerine bir değerlendirme

◆ **Dikkat !!** Çoğunlukla yaptığım temel hatalar

- ◆ ForTran yazıp, adına C deyip, C++ sanmak
- ◆ OO kütüphane kullan != C++ programla

◆ Amaç

- ◆ Geliştirici ne ister ne yapar ?

◆ Programlama Paradigmaları

◆ **Sıralı:** Temel Programlama İfadeleri

- ◆ Telefon defteri uygulaması
  - Döngüler ve şart koşma
  - Rastlantısal sayılar ile π 'nin hesaplanması
  - Farklı dillerdeki uygulaması ve akış çizelgesi

◆ **Nesne yönelimli:** karmaşadaki sadelik

- ◆ ÇokGen'den türeyen ÜçGen ve DörtGen
- ◆ Çizgiden Türeyen Ok
  - Cizgi class'ı ve uygulaması
  - Ok class'ı ve uygulaması
  - Kullanıcı programındaki kullanımı
  - Kullanıcı programında işaretçi ile kullanımı

◆ Kaynak (code), Öbek (heap) ve Yığın (stack)

◆ Yazılımların kullandığı hafıza bölgeleri

◆ **Kütüphane derlemek** ve kullanmak

- ◆ Cizgi ve ok class'larını libCizgiVeOk.so kütüphanesine derlemek ve kullanmak

◆ Düşünmek derken: Akış ve UML çizelgeleri

◆ UML ile düşünce/mimari geliştirmek

- ◆ Hareketli parçacıklar (sıyrduino)
- ◆ Sipariş alan hizmet sağlayıcı örneği

◆ UML ile C++ Arasındaki İlişki

- ◆ Yeni veri tipi ve ilgili operatörleri tanımlama
  - ◆ iPad'in Osmos'u ya da Android'in Big Bang'i ve bölüm sonu canavarları arası karşılaştırma
  - ◆ Daire class'ının tanımlanması
  - ◆ Daireler arası işlemcilerin geliştirilmesi
  - ◆ Kullanıcı programı

◆ **ROOT'** tan Bahis...

◆ Kurulum ve "Merhaba dünya !!" alıştırmaları

